

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Finanční analýza a hospodaření společnosti
Financial Analysis and Economy of the Company

Student: Markéta Čepičková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marie Lichnovská, Ph.D.

Ostrava 2011

Místopřísežné prohlášení

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.
Přílohy č. 1 a 6 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 11. 5. 2011

Markéta Čepičková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní Ing. Marii Lichnovské, Ph.D. za cenné rady, odbornou pomoc a veškerý čas, který věnovala mé práci.

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Metody, postupy a ukazatele finanční analýzy.....	2
2.1	Účel finanční analýzy.....	2
2.2	Uživatelé finanční analýzy.....	2
2.3	Zdroje pro finanční analýzu.....	4
2.4	Slabé stránky finanční analýzy.....	5
2.5	Metody finanční analýzy.....	5
2.5.1	Základní metody finanční analýzy.....	6
2.5.2	Vyšší metody finanční analýzy.....	6
2.6	Elementární metody technické analýzy.....	7
2.7	Analýza stavových ukazatelů.....	8
2.8	Analýza rozdílových a tokových ukazatelů.....	9
2.9	Analýza soustav ukazatelů.....	10
2.10	Analýza poměrových ukazatelů.....	12
2.10.1	Ukazatele likvidity.....	13
2.10.2	Ukazatele rentability.....	14
2.10.3	Ukazatele zadluženosti.....	17
2.10.4	Ukazatele aktivity.....	21
3	Finanční analýza konkrétní společnosti pomocí vybraných ukazatelů.....	24
3.1	Charakteristika a popis společnosti.....	24
3.2	Analýza poměrových ukazatelů.....	25
3.3	Analýza stavových ukazatelů.....	31
3.4	Analýza soustav ukazatelů.....	36
4	Shrnutí a doporučení pro efektivní hospodaření společnosti.....	38
4.1	Shrnutí výsledků analýzy poměrových ukazatelů.....	38
4.1.1	Ukazatele likvidity.....	38

4.1.2	Ukazatele rentability.....	39
4.1.3	Ukazatele zadluženosti.....	39
4.1.4	Ukazatele aktivity.....	41
4.2	Shrnutí výsledků stavových ukazatelů.....	42
4.2.1	Horizontální analýza rozvahy.....	42
4.2.2	Vertikální analýza rozvahy.....	44
4.2.3	Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát.....	45
4.2.4	Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát.....	45
4.3	Shrnutí výsledků soustav ukazatelů.....	46
4.3.1	Bankrotní modely.....	46
4.3.2	Du pontův rozklad ROE.....	47
5	Závěr.....	48
	Seznam použité literatury.....	49
	Seznam zkratk	
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

V současné době, kdy ještě doznívá dopad celosvětové hospodářské krize ve většině českých firem, se stává finanční analýza nezbytnou součástí podnikové strategie. Je tedy účinným nástrojem řízení podniku. Jelikož manažeři dělají neustále nová rozhodnutí ve firmách, měla by se finanční analýza provádět průběžně, podrobně a vyhodnocovat alespoň jednou do roka. Mnoho firem nejen u nás zkrachovalo během hospodářské krize, protože manažeři včas neodhalili slabé stránky podniku nebo na ně nestačili adekvátně zareagovat. A proto jsou firmy, které pravidelně provádějí finanční analýzu ve velké výhodě oproti firmám, které neprovádějí finanční analýzu vůbec. Na základě finanční analýzy je totiž podnik schopný s dostatečným předstihem identifikovat rizika a včas na ně zareagovat. Právě včasné odhalení takových rizik a jejich včasná náprava hraje důležitou roli v budoucím zachování finančního zdraví podniku. Proto je finanční analýza tolik přínosná pro podnik a poznatky, které přináší do budoucna, jsou neocenitelné.

Cílem mé bakalářské práce je zhodnotit finanční situaci společnosti POPP s. r. o. pomocí vybraných metod. Finanční analýza společnosti byla provedena na základě účetních výkazů v období let 2005 – 2009. Bakalářská práce je rozdělena do dvou tematických částí, a to na část teoretickou a praktickou.

V teoretické části je nejdříve popsána finanční analýza z obecného hlediska, hlavně k čemu slouží, jaké jsou její cíle, z čeho čerpá a komu je určena. Dále jsou zde popsány její metody včetně vybraných ukazatelů a soustav ukazatelů.

V praktické části je nejprve krátce představena společnost, která je předmětem finanční analýzy a poté následují praktické výpočty horizontální a vertikální analýzy rozvahy a výkazu zisků a ztrát. Dále následuje analýza poměrových ukazatelů a analýza bankrotních modelů. Všechny výpočty jsou přehledně uspořádané v tabulkách a grafech.

Poslední kapitola bakalářské práce je věnována shrnutí a zhodnocení vypočítaných hodnot na základě provedené finanční analýzy. Do této kapitoly spadají také návrhy a doporučení pro efektivnější hospodaření společnosti v budoucnu. Tyto návrhy a doporučení by měly přispět ke zlepšení finanční situace společnosti.

2 Metody, postupy a ukazatele finanční analýzy

2.1 Účel finanční analýzy

Úkolem finanční analýzy je komplexně zhodnotit majetkovou a finanční situaci podniku. Komplexnost je tedy základním požadavkem analýzy. Podnik musí zachytit v analýze všechny vzájemně spjaté vlastnosti hospodářského procesu, které by měly vycházet minimálně z měsíčních účetních výkazů. Dalším požadavkem je soustavnost provádění finanční analýzy, která by se měla provádět až několikrát do roka, aby odrážela věrný obraz vývoje hospodaření podniku v průběhu roku. Pomocí finanční analýzy získá podnik cenné informace o ziskovosti, likviditě, zadluženosti, rentabilitě nebo tržní hodnotě. Proto je důležitou součástí každého podniku, který chce uspět v ekonomickém prostředí. V současnosti se úspěšná firma bez finanční analýzy neobejde. Finanční analýza hodnotí podnik z pohledu minulosti, přítomnosti a budoucích doporučení pro efektivnější hospodaření. Samozřejmě platí, že výsledky finanční analýzy v minulosti nelze nijak ovlivnit, ale slouží jako podklad pro finanční plánování.

Finanční analýza není jen nezbytnou součástí finančního řízení, ale podnik ji využívá jako zpětnou vazbu o tom, kam v jednotlivých oblastech došel, v čem se mu jeho prognózy splnily a kde naopak došlo k nečekaným problémům, kterým by chtěl předejít. Obecně lze říci, že finanční analýza slouží k odhalení slabých stránek a posouzení finančního zdraví podniku. Je důležité včas identifikovat slabé stránky v podniku a připravit vhodné doporučení a opatření, které zamezí, aby se podnik dostal do finanční tísně. Oproti tomu by podnik měl využít své silné stránky tak, aby došlo k efektivnějšímu zhodnocení majetku v budoucnu.

Hlavní cíle finanční analýzy:

- stanovit pomocí vhodných nástrojů současný nebo očekávaný stav podniku
- odhalit příčiny negativních a pozitivních tendencí
- připravit podklady pro kvalitnější rozhodování managementu podniku

2.2 Uživatelé finanční analýzy

Finanční analýza jako zdroj pro další rozhodování a posuzování slouží jak interním, tak externím uživatelům podniku. Jelikož každá skupina uživatelů preferuje jiné informace o podniku, je důležité pečlivě zvážit, jakým způsobem bude analýza zpracována.

V podniku jsou to hlavně manažeři, kteří potřebují být průběžně informováni o finanční situaci, a proto si nechávají zpracovávat interní finanční analýzu. Bez ní by se jen těžko mohli správně rozhodovat při získávání finančních zdrojů, při alokaci volných peněžních prostředků, při rozdělování zisku nebo při poskytování obchodních úvěrů. Těžko si lze v dnešní době představit, že by kvalitní manažer tento fakt opomněl a rozhodoval by o vedení podniku jen podle svého úsudku. Proto je finanční analýza součástí krátkodobého i dlouhodobého řízení podniku a manažeři ji k tomuto účelu nezbytně potřebují.

Ostatní zaměstnanci mají především starost o zachování pracovních míst a o mzdové ujednání. Mají tedy také velký zájem o finanční stabilitu a prosperitu podniku, neboť jim to poskytuje sociální a mzdovou jistotu. Finanční informace v tomto případě mohou sloužit jako podklad pro budoucí úroveň zaměstnanosti.

Potencionální, ale i současné investory podniku bude zajímat hlavně, jak vysoká je výnosnost vloženého kapitálu, jaké je zadlužení podniku, zda je dostatek vhodných likvidních prostředků atd. Tyto informace jsou pro ně potřebné, protože mohou významně ovlivnit jejich budoucí investiční záměry. Mezi významné investory patří akcionáři, kteří poskytují kapitál podniku. Akcionáři a společníci firmy mají prioritní zájem o finančně – účetní informace. Chtějí se ujistit, že management s jejich vloženým kapitálem dobře nakládá a jedná při vedení podniku v jejich zájmu.

Věřitele jako například dodavatele, odběratele a banky bude zajímat likvidita svých obchodních partnerů a jejich schopnost dostát krátkodobým i dlouhodobým závazkům. Sledují proto nejenom schopnost dlužníka včas platit faktury, ale také finanční prosperitu a solventnost podniku. Věřitelé si rovněž uvědomují, že pokud podnik nedostojí svým krátkodobým závazkům, tak těžko bude plnit ty dlouhodobé, což by vedlo k problémům s ostatními věřiteli a investory. Zvláště pro odběratele je nebezpečný bankrot jeho hlavního dodavatele, se kterým má dlouhodobou obchodní smlouvu a za kterého by jen těžko hledal náhradu. Věřitelé, kteří se o tuto oblast moc nezajímají, mohou být nemile zaskočeni tím, že jejich dlužníci nejsou schopni splácet své závazky, což se může negativně odrazit na jejich hospodaření. Oproti ostatním věřitelům se banky, které poskytují nezajištěné finanční zdroje většinou ve formě krátkodobých a dlouhodobých úvěrů, snaží chránit před nesplacením úvěru. Skoro ve všech případech před poskytnutím samotného úvěru požadují bonitu dlužníka. Až po zhodnocení bonity se banka rozhodne, zda poskytne úvěr, v jaké výši a za jakých podmínek.

Konkurenti se zaměřují na finanční informace podobných podniků za účelem srovnání s jejich výsledky hospodaření. Konkurenti se obvykle snaží získat jednotlivé finanční

informace hlavně u těch podniků, které jsou na trhu nejúspěšnější, aby se mohly inspirovat a uplatnit obdobné praktiky.

Státní instituce sledují zejména schopnost podniků vytvářet zisk a odvádět daně do státního rozpočtu. Ale zajímají se také o finanční průhlednost informací, nakládání s přijatými dotacemi, dodržování hospodářské soutěže mezi firmami atd. Z těchto důvodů orgány finanční správy jsou povinny ze zákona dělat finanční kontroly, při kterých si mohou vyžádat všechny účetní a finanční data ke kontrole.

2.3 Zdroje informací pro finanční analýzu

Zpracování finanční analýzy vyžaduje vstupní data, která lze čerpat z různých informačních zdrojů. Pro dosažení relevantních výsledků finanční analýzy je důležitá kvalita, komplexnost a dostupnost dat. Primární zdroj dat představují účetní výkazy podniku – rozvaha, výkaz zisku a ztrát, výkaz cash flow a příloha k účetní uzávěrce. Kromě účetních výkazů má podnik k dispozici i další informační zdroje.

Obecně lze rozdělit zdroje informací do třech hlavních skupin:

1. **Interní informace** čerpají zejména z účetních výkazů vnitropodnikového účetnictví, finančního účetnictví, účetní závěrky a výroční zprávy. Tyto informace jsou poměrně snadno zjistitelné, avšak ne všechny jsou veřejně dostupné.
2. **Externí informace** pocházejí z vnějšího prostředí a týkají se nejen analyzovaného podniku, ale také jeho domácího a zahraničního okolí. Jde především o mezinárodní a odvětvové analýzy, oficiální ekonomické statistiky, podnikové plány, burzovní informace, opatření vlády či rozbor budoucího vývoje techniky a technologie.
3. **Nekvantifikované informace** se získávají především ze zpráv samotného vrcholového vedení podniku, auditorů, komentářů odborného tisku nebo nezávislých hodnocení.

Rozvaha a výkaz zisků a ztrát jsou výkazy, jejichž strukturu závazně stanovuje Ministerstvo financí. Jsou rovněž součástí účetní závěrky v soustavě podvojného účetnictví. To může pro finančního analytika představovat výhodu, neboť přijímaná data jsou ve stejné struktuře a umožňují kvalitnější zpracování finanční analýzy podniku a tvorbu oborové analýzy. Finanční analýzu by měl nejlépe provádět zaměstnanec podniku, neboť má nejlepší přístup k informacím. Nemá problémy sehnat všechna potřebná a podrobná data, včetně případných komentářů managementu. O něco obtížnější přístup k informacím má

externí analytik, kterého si podnik najme, neboť mu chybí znalost prostředí podniku. Nicméně může to mít výhodu v nezkresleném pohledu na údaje, ke kterým dospěje. Přesto platí, že čím více analytik o společnosti ví, tím větší je vypovídací schopnost finanční analýzy.

2.4 Slabé stránky finanční analýzy

Finanční analýza sice poskytuje důležité informace o hospodaření podniku, ale jako analytická metoda má některá svá omezení. Proto je důležité, aby pracovníci, kteří s výsledky finanční analýzy pracují, brali tyto nedostatky v úvahu a zachovali si nadhled.

Mezi sporné body tradiční finanční analýzy patří zejména:

- rozdílnost účetních praktik podniků a vypovídací schopnost účetních výkazů
- vliv mimořádných událostí a sezonních faktorů na výsledek hospodaření
- nutnost srovnání výsledků ukazatelů i s jinými oborovými podniky
- nedostatečná zkušenost s vyhodnocováním výsledků, která vede k chybné interpretaci
- nepodchycení všech důležitých dat nebo zanedbávání rizika

2.5 Metody finanční analýzy

V rámci finanční analýzy vznikla celá řada metod, které je možno s úspěchem aplikovat na podnik. V průběhu historického vývoje se ustálily a lze je nazývat tradičními metodami. Přesto tyto metody nejsou žádným způsobem legislativně upraveny a ani se nepodřizují všeobecně uznávaným jednotným standardům. Proto se v praxi objevují nejrůznější techniky analýz. Avšak z metodologického hlediska je důležité vybrat takovou metodu, která odpovídá nejlépe vytyčenému cíli. Volba metody by měla být provedena s ohledem na tyto faktory:

1. **Účelnost** - musí být zaměřena na předem stanovený cíl. Finanční analytik pracuje s různými daty ve firmě a musí vždy vědět, k jakým účelům mají sloužit. Musí mít na paměti, že každá firma na trhu je jiná, a proto nemůže uplatnit jednu konkrétní metodu na všechny firmy. Dosažené výsledky by měl vždy interpretovat věcně s důrazem na vyplývající rizika, která firmě hrozí.
2. **Nákladnost** - důkladné zpracování analýzy přináší celou řadu nákladů. Jedná se především o čas a kvalifikovanou práci. Tyto vynaložené náklady by měly odpovídat hloubce a rozsahu analýzy.

3. **Spolehlivost** – tady platí, čím kvalitnější budou vstupní data, tím spolehlivější budou výsledky plynoucí z analýzy.

Každá vybraná metoda analytikem má vždy zpětnou vazbu na cíl. Pro snadnější kontrolu a orientaci ve výsledcích je vhodné, aby byla zpracována analýza také v grafech spolu se slovním komentářem. Toto názorné zpracování umožní, aby člověk bez elementárních znalostí pochopil, k čemu analytik ve svých výpočtech dospěl. Čím je lepší metoda, kterou analytik vybral pro firmu, tím jsou spolehlivější závěry.

2.5.1 Základní metody finanční analýzy

V ekonomii existují dva různé přístupy, které hodnotí hospodářský proces:

- **Fundamentální analýza** – zkoumá vzájemné souvislosti mezi ekonomickými a neekonomickými procesy. Využívá značné množství informací a stanovuje závěry zpravidla bez algoritmizovaných postupů.
- **Technická analýza** – používá matematické, statistické a další algoritmizované metody k posouzení výsledků z ekonomického hlediska. Jelikož finanční analýza pracuje s matematickými postupy a s výkladem vypočtených hodnot, je nezbytné ji zařadit právě do této kategorie.

Z obou přístupů je zřejmé, že fundamentální a technická analýza jsou si poměrně blízké a neodporují si zásadně. Je to dáno tím, že mají stejný cíl a navíc hodnocení výsledků technické analýzy by bylo velmi obtížné bez fundamentálních znalostí. To ovšem neznamená, že konečný náhled na výsledky se neliší. Naopak, každý nesoulad mezi těmito přístupy, by měl vyvolávat značnou pozornost. Přesto se nedá jednoznačně určit, který přístup je lepší. Oba přístupy mají své kvality, a proto by bylo žádoucí, aby se vzájemně kombinovaly a doplňovaly.

2.5.2 Vyšší metody finanční analýzy

Tyto metody nepatří k metodám univerzálním. Vyžadují podrobnější teoretické a praktické ekonomické znalosti, ale také hlubší znalosti matematiky a statistiky. Jejich použití z velké části závisí na dostupnosti údajů a na naplňování modelů požadovanými daty. Předpokladem pro použití těchto metod je kvalitní programové vybavení počítačů.

Pro svoji složitost se v praxi běžně nepoužívají, avšak existují specializované firmy, které se těmito metodami zabývají.

1. Matematicko-statistické metody:

- bodové a intervalové odhady ukazatelů
- regresní a korelační analýza
- empirická distribuční funkce
- autoregresní modelování
- robustní matematicko-statistické postupy
- statistické testy odlehlých dat
- analýza rozptylu a vícerozměrné analýzy

2. Nestatistické metody:

- neuronové sítě
- expertní systémy
- metody založené na alternativní teorii množin
- metody fraktální geometrie
- metody formální matematické logiky
- metody založené na teorii mlhavých množin

2.6 Elementární metody technické analýzy

Elementární metody se člení do čtyř základních skupin, avšak celkově v konečném důsledku tvoří komplexní finanční rozbor hospodaření podniku. Využívají se hlavně pro svoji jednoduchost a přehlednost. Tyto metody oproti vyšším metodám finanční analýzy nevyžadují rozsáhlé matematické znalosti, neboť se opírají při svých výpočtech pouze o základní algebru.

Nicméně pracují s velkým počtem ukazatelů.

Členění elementárních metod technické analýzy:

1. Analýza stavových ukazatelů:

- horizontální analýza
- vertikální analýza

2. Analýza rozdílových a tokových ukazatelů:

- analýza fondů
- analýza cash flow

3. Analýza soustav ukazatelů:

- pyramidové rozklady
- predikční modely

4. Přímá analýza poměrových ukazatelů:

- ukazatele likvidity
- ukazatele rentability
- ukazatele zadluženosti
- ukazatele aktivity
- ukazatele kapitálového trhu
- ukazatele cash flow

2.7 Analýza stavových ukazatelů

Tato metoda vychází z časových řad, které by měly být dostatečně dlouhé a precizně vedené. Tím se zabrání nepřesnostem, které by výpočty mohly zkreslit. Při hodnocení firmy tímto přístupem rovněž nesmí být opomenuto prostředí, ve kterém firma působí. Je proto nutno uvažovat při analýze stavových ukazatelů v širším kontextu.

Do analýzy stavových ukazatelů patří:

- **Horizontální analýza (analýza trendů)**

Tato analýza se zabývá časovými změnami absolutních ukazatelů. Změny se týkají především ve vlivu vnitřních a vnějších faktorů, které působí na firmu a na tržní prostředí. Jedná se např. o změny v síle konkurenčních tlaků, o změnu technologie ve výrobě, o změny cen v provozní výrobě, o změny v preferencích zákazníků, o daňové a ekonomické změny atd. Některé faktory může firma ovlivnit, některé nikoliv. Horizontální analýza hledá odpovědi na často kladené otázky ve firmě například: O kolik procent stoupl nebo klesl hospodářský výsledek oproti minulému roku? Sledují se jednak absolutní změny dat v čase, jednak jejich relativní změny. Veškeré změny jednotlivých položek výkazů se sledují po řádcích.

Vzorce pro výpočet horizontální analýzy jsou převzaty z publikace, viz [5].

$$\text{Absolutní změna} = \text{běžné období} - \text{předchozí období} \quad (2.1)$$

$$\text{Relativní změna} = \frac{\text{běžné období} - \text{předchozí období}}{\text{předchozí období}} \cdot 100 \quad (2.2)$$

- **Vertikální analýza (analýza komponent)**

Zkoumá vnitřní strukturu absolutních ukazatelů a představuje procentní rozbor účetních výkazů. Účelem vertikální analýzy je určit, jak se jednotlivé části položek podílely na celkové sumě aktiv či pasiv např. podíl položky pozemku na celkových aktivech. Jde tedy o rozbor kapitálové a majetkové struktury podniku. Výsledky jsou vyjadřovány pouze v procentech, a proto je možné porovnávat ve firmě účetní výkazy tohoto roku s výkazy minulých let nebo provést srovnání několika firem v rámci stejného oboru podnikání.

Vzorec pro výpočet vertikální analýzy je převzat z publikace, viz [1].

$$\text{Podíl na celku} = \frac{\text{hodnota dílčího ukazatele}}{\text{velikost absolutního ukazatele}} \quad (2.3)$$

2.8 Analýza rozdílových a tokových ukazatelů

Tato analýza se zaměřuje především na likviditu podniku. Čistý pracovní kapitál patří k těm nejvýznamnější rozdílovým ukazatelům, protože má významný vliv na platební schopnost podniku. Hodnota čistého pracovního kapitálu se zjistí tak, že se odečtou krátkodobé cizí zdroje od oběžného majetku. Podnik, který chce být likvidní, musí mít dostatečnou výši relativně volného kapitálu.

Existuje ještě jeden významný rozdílový ukazatel, který je pro podnik potřebný a pomocí něhož se určuje okamžitá likvidita právě splatných krátkodobých závazků. Jedná se o ukazatele čistých pohotových prostředků. Ten se vypočítá jako rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky. Nejvyššího stupně likvidity dosáhne podnik tehdy, pokud zahrne do peněžních prostředků pouze hotovost a zůstatek na běžném účtu.

K analýze tokových ukazatelů je třeba mít k dispozici výkaz cash flow a výkaz zisků a ztrát. Podstatou výkazu cash flow je sledování stavu peněžních prostředků v podniku. Rovněž vysvětluje změny peněžních prostředků ve formě přírůstků a úbytků, ale také důvody, proč k nim došlo. Výkaz cash flow lze rozdělit na tři části: provozní, investiční a finanční činnost. Provozní činnost je nejdůležitější částí celého výkazu, protože tvoří jádro celého

podniku. Do této oblasti patří základní výdělečná činnost, která je klíčová pro samotný podnik. Z dlouhodobého hlediska by neměla být provozní činnost záporná, neboť by podniku hrozily vážné existenční problémy. Na základě analýzy výkazu cash flow může podnik zjistit, zda je schopný vytvářet z vlastní hospodářské činnosti přebytky použitelné k financování, z jakých zdrojů čerpá půjčky, z jakých zdrojů vyplácí dividendy, do čeho investoval své peníze atd.

2.9 Analýza soustav ukazatelů

Jde o soustavy, které využívají rozborové postupy a vzájemně je kombinují. Tyto soustavy ukazatelů se vytváří k zhodnocení celkového hospodaření firmy. Jsou sestavovány tak, aby vyjádřily, co nejpřesnější celkovou finanční situaci v podniku na rozdíl od jednotlivých ukazatelů, jejichž vypovídací schopnost je omezená tím, že charakterizuje pouze určitou činnost v podniku. Tyto soustavy tedy seskupují jednotlivé poměrové ukazatele v jeden celek. Závislost jednotlivých poměrových ukazatelů na sobě je vysoká, a proto jakákoliv změna v jednom ukazateli má vliv na celou soustavu. Cílem těchto soustav je zachytit tuto vzájemnou závislost a analyzovat vnitřní vazby mezi ukazateli. Čím více obsahuje soustava ukazatelů, tím detailnější je zobrazení finanční situace podniku. Existují dvě soustavy ukazatelů:

1) Pyramidové soustavy

Pyramidové soustavy rozkládají vrcholový ukazatel na další dílčí ukazatele. Pro tyto rozklady se využívají aditivní nebo multiplikativní postupy. Rentabilita aktiv (ROA) a rentabilita vlastního kapitálu (ROE) bývají nejčastějšími vrcholovými ukazateli v praxi. Nejznámějším pyramidovým ukazatelem je **Du Pontův rozklad**, který je založen na vztahu čistého ziskového rozpětí, obrátu celkových aktiv a finanční páce. Zjednodušeně řečeno jde o rozklad ukazatele rentability vlastního kapitálu na tři dílčí ukazatele, viz [2].

$$ROE = \frac{EAT}{VK} = \frac{EAT}{T} \cdot \frac{T}{A} \cdot \frac{A}{VK} \quad (2.4)$$

2) Predikční modely

K zhodnocení celkové finanční situace podniku slouží také bankrotní modely, které je vhodné zahrnout do finanční analýzy zejména, pokud má firma problémy s likviditou, s výší čistého pracovního kapitálu nebo s rentabilitou vloženého kapitálu. Na základě

výsledků těchto modelů lze spolehlivě určit, zda v blízké budoucnosti firmě nehrozí bankrot. K nejznámějším bankrotním modelům patří:

- **Altmanův model (Z – skóre)**

Tento model patří nejenom k nejznámějším, ale také k nejpoužívanějším v praxi. Oblíbenost toho modelu vychází především z jednoduchosti samotného výpočtu, který je stanoven jako součet hodnot pěti poměrových ukazatelů, kterým je přiřazena různá váha. Jednotlivé váhy poměrových ukazatelů byly určeny na základě diskriminační analýzy, viz [5].

Jestliže společnost není veřejně obchodovatelná na burze, má rovnice Altmanova modelu tento tvar:

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,107 X_3 + 0,42 X_4 + 0,998 X_5 \quad (2.5)$$

Kde:

X_1 = čistý pracovní kapitál / celková aktiva

X_2 = rentabilitě čistých aktiv

X_3 = EBIT / celková aktiva

X_4 = ZK / cizí zdroje

X_5 = tržby / celková aktiva

Interpretace dosažených výsledků je následující. Hodnota nižší než 1,2 znamená, že podnik je ve vážném finančním ohrožení a hrozí mu bankrot. Hodnota od 1,2 do 2,9 značí pásmo šedé zóny. Nejde jednoznačně určit, zda podnik prosperuje nebo se objevují první signály blížícího bankrotu. Hodnotami nad 2,9 se vyznačují prosperující firmy, kterým rozhodně v blízké budoucnosti bankrot nehrozí.

- **Tafflerův model**

Dalším bankrotní model, který určuje riziko bankrotu podniku, se nazývá Tafflerův model, viz [5].

Základní tvar rovnice je následující:

$$ZT(z) = 0,53 X_1 + 0,13 X_2 + 0,18 X_3 + 0,16 X_4 \quad (2.6)$$

Kde:

X_1 = EBT / krátkodobé dluhy

X_2 = OA / CZ

X_3 = krátkodobé dluhy / celková aktiva

X_4 = tržby / celkové aktiva

Hodnota nižší než 0,2 značí velkou pravděpodobnost bankrotu. Naopak hodnota vyšší než 0,3 signalizuje malou pravděpodobnost bankrotu v blízké době.

- **Index IN**

Posledním bankrotním modelem je index IN, který během svého vzniku prošel mnoha změnami. Nejaktuálnější index, který vznikl roku 2005, se jmenuje IN05. Jeho význam spočívá v tom, že zohledňuje jak pohled věřitele, tak pohled vlastníka, viz [4].

$$IN05 = 0,13 X_1 + 0,04 X_2 + 3,97 X_3 + 0,21 X_4 + 0,09 X_5 \quad (2.7)$$

Kde:

X_1 = celková aktiva / cizí zdroje

X_2 = EBIT / nákladové úroky

X_3 = EBIT / aktiva

X_4 = výnosy / aktiva

X_5 = OA / krátkodobé závazky a bankovní úvěry

Pokud podnik dosahuje hodnoty vyšší než 1,6, nemusí se bát bankrotu. Nachází-li se hodnoty indexu v rozmezí 0,9 až 1,6 tvoří tzv. šedou zónu. Pokud je hodnota indexu nižší než 0,9, má podnik vážné finanční problémy.

2.10 Analýza poměrových ukazatelů

Tato analýza je nejoblíbenější a nejrozšířenější metodou finanční analýzy. Je to dáno tím, že poskytuje rychlý a nenákladný pohled do struktury podniku. Analýza poměrových ukazatelů vychází především ze základních účetních výkazů. Údaje zjištěné z výkazu zisků a ztrát jsou považovány za intervalové veličiny, neboť charakterizují činnost za určité období. Zatímco údaje z rozvahy jsou ekonomické veličiny, protože vyjadřují okamžitý stav.

K přiblížení stavových veličin k intervalovým je doporučováno je počítat jako průměry ze stavů nebo měsíčních hodnot.

Poměrový ukazatel lze vypočítat jako poměr jedné nebo více účetních položek základních účetních výkazů k jiné položce. Na základě těchto výpočtů dostaneme nějaké číslo, které můžeme srovnat s doporučenou hodnotou. Doporučené hodnoty se odlišují podle typu určitého ukazatele. Většinou jsou doporučené hodnoty pouze orientační, avšak měly by vycházet z běžné praxe.

Důvody, které vedou k nejčastějšímu používání poměrových ukazatelů v praxi, jsou tyto:

- umožňují provádět trendovou a komparativní analýzu
- umožňují rychlé zhodnocení finanční situace
- mohou být použity jako vstupní data do rozsáhlejších matematických modelů

2.10.1 Ukazatele likvidity

Trvalá platební schopnost je bezesporu jedna z nejzákladnějších podmínek fungování podniku. Ukazatelé likvidity se zabývají právě schopnosti podniku dostát svým závazkům. Tito ukazatelé poměřují to, čím je možno zaplatit, s tím, co je nutno zaplatit.

Pro správné pochopení tohoto ukazatele je třeba si objasnit pojmy. **Likvidita** je schopnost podniku přeměnit veškerý svůj majetek na peněžní hotovost. Patří sem i schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky včas a v plné výši. **Likvidnost** vyjadřuje rychlost a míru obtížnosti přeměnění majetku do peněžní hotovosti. Stupeň likvidnosti majetku závisí právě na době jeho zpeněžení. Čím je doba kratší, tím je majetek likvidnější. Zásoby se považují obecně za nejlikvidnější část majetku podniku. **Solventnost** se definuje jako schopnost podniku zaplatit své dluhy v dané výši a v dané době. Z výše uvedeného vyplývá, že mezi likviditou a solventností existuje souvislost a propojenost. Jinak řečeno – podmínkou solventnosti je likvidita.

V praxi se používají tři základní ukazatelé likvidity, viz [4]:

1) Okamžitá likvidita

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}} \quad (2.8)$$

Okamžitá likvidita bývá také označována jako likvidita prvního stupně. Do čitatele se dosazují jen ty nejlikvidnější položky z rozvahy, kterými se rozumí ceniny, peníze v hotovosti i na účtu v bance, cenné papíry, šeky atd. Do jmenovatele se dosazují okamžitě splatné závazky, které mohou mít podobu běžných bankovních úvěrů i krátkodobých finančních výpomocí. Aby bylo jisté, že podnik je likvidní, mělo by se vypočtený výsledek pohybovat v rozmezí 0,2 až 1,1. Přičemž dolní hodnota 0,2 je označována pro podnik jako kritická.

2) Pohotová likvidita

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{krátkodobé pohledávky} + \text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}} \quad (2.9)$$

Pohotová likvidita neboli likvidita druhého stupně testuje inkasní riziko. Čím je ukazatel pohotové likvidity vyšší, tím je větší jistota, že dojde k úhradě krátkodobých závazků. Naopak nižší hodnota ukazatele pohotové likvidity poukazuje na nadměrnou váhu zásob v rozvaze. Pro pohotovou likviditu by mělo platit, že čítec a jmenovatel jsou ve stejném poměru. Vypočtený výsledek by se měl pohybovat v intervalu 1,0 až 1,5.

3) Běžná likvidita

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}} \quad (2.10)$$

Tento ukazatel vypovídá, do jaké míry by byl podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby musel v daném okamžiku proměnit veškerá oběžná aktiva na peněžní prostředky. Ukazuje, kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé dluhy, neboli kolika korunami oběžných aktiv je kryta jedna koruna krátkodobých dluhů. Do čitatele ukazatele se zahrnují zásoby, krátkodobé pohledávky a finanční majetek. Do jmenovatele pouze krátkodobé cizí zdroje. Pro zajištění uspokojivé běžné likvidity by se měl ukazatel pohybovat v doporučeném rozmezí od 1,5 až 2,5. Přičemž platí, že pro ukazatele s vyšší hodnotou je pravděpodobnější zachování platební schopnosti než s nižší hodnotou.

2.10.2 Ukazatele rentability

Obecně lze říci, že ukazatel rentability se zabývá schopností podniku dosahovat zisku s použitím investovaného kapitálu. Je formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako rozhodující kritérium pro alokaci kapitálu. Při analýze rentability se primárně

vychází ze dvou účetních výkazů, a to z rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Přičemž důležitější z hlediska analýzy je výkaz zisku a ztrát, neboť definice rentability se zaměřuje také se slovy ziskovost či výnosnost.

Zisk je nejdůležitější položka, která se používá v analýze rentability, a proto musíme rozlišovat mezi třemi kategoriemi zisku. První kategorií je **EBIT** čili zisk před zdaněním a odečtením úroků. Druhou kategorií je **EAT** neboli čistý zisk. EAT představuje tu část zisku, která se dále rozděluje v podobě dividend mezi akcionáře. Tento zisk by měl odpovídat výsledku hospodaření za běžné účetní období. Poslední kategorií je **EBT** tedy zisk před zdaněním. Jedná se především o provozní zisk, který se zvyšuje nebo snižuje o mimořádný výsledek hospodaření, od kterého ještě nebyly odečteny daně. Všechny kategorie zisku najdeme uspořádané ve výkazu zisku a ztrát.

Nejpoužívanější ukazatele v praxi, viz [6]:

1) Ukazatel rentability celkových vložených aktiv

$$ROA = \frac{EBIT}{aktiva} \quad (2.11)$$

Tento ukazatel poměří zisk s celkovými aktivy, který byly investovány do podnikání, bez ohledu na to, jakou formou byly financovány. Ukazatel hodnotí celkovou efektivnost podniku, především však schopnost reprodukce kapitálu. Do čitatele dosazujeme EBIT a do jmenovatele celková aktiva podniku. Při tomto složení měří ukazatel hrubou produkční sílu aktiv podniku před uhrazením daní a nákladových úroků.

2) Ukazatel rentability vloženého kapitálu

$$ROI = \frac{\text{čistý zisk} + \text{nákladové úroky}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.12)$$

Ukazatel rentability vloženého kapitálu je jeden z nejdůležitějších ukazatelů v podnikatelské činnosti. Používá se nejčastěji pro měření výnosnosti dlouhodobého kapitálu, bez ohledu na zdroj financování, vloženého do majetku společnosti. Tímto ukazatelem vyjadřujeme míru zisku za určitý časový interval.

3) Ukazatel rentability vlastního kapitálu

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (2.13)$$

Měřením rentability vlastního kapitálu lze zjistit výnosnost kapitálu vloženého vlastníky podniku či akcionářů. Tento ukazatel se tedy snaží odpovědět na otázky, zda vložený kapitál přináší dostatečný výnos, zda je dostatečně využitý a zda není vystavován příliš velkému investičnímu riziku. Pro investory je podstatné, aby ukazatel rentability vlastního kapitálu byl vyšší než úroková sazba bezrizikových cenných papírů. Jeho růst může znamenat zlepšení hospodářského výsledku, což je příznivé nejen pro investory. Naopak trvalý pokles hodnoty ukazatele ROE oproti výnosnosti cenných papírů garantovaným státem, je pro podnik nepřekonatelnou překážkou. V tomto případě totiž nebudou investoři nikdy ochotni vkládat své peněžní prostředky tam, kde by o ně mohli přijít.

4) Ukazatel rentability tržeb

$$ROS = \frac{EBIT}{\text{tržby}} \quad (2.14)$$

Pomocí ukazatele tržeb se vyjadřuje zisková marže. Do čitatele dosazujeme zisk po zdanění a do jmenovatele veškeré tržby nebo tržby, které tvoří provozní výsledek hospodaření.

5) Ukazatel rentability nákladů

$$1-ROS = 1 - \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}} = \frac{\text{tržby} - \text{zisk}}{\text{tržby}} \quad (2.15)$$

Ukazatel rentability nákladů je často označován jako doplňkový ukazatel k ukazateli rentability tržeb. Tato skutečnost je patrná již z výše uvedené rovnice. Obecně lze říci, že nižší hodnota tohoto ukazatele je příznivější, neboť to znamená, že 1 koruna tržeb byla vytvořena s menšími náklady.

6) Ukazatel rentability dlouhodobých zdrojů

$$ROCE = \frac{EBIT}{\text{dlouhodobé závazky} + \text{vlastní kapitál}} \quad (2.16)$$

Ukazatel rentability dlouhodobých zdrojů odráží výnosnost dlouhodobě investovaného kapitálu. Do čitatele se dosadí čistý zisk akcionářů a úroky věřitelů a do jmenovatele dlouhodobé finanční prostředky. ROCE slouží k prostorovému srovnání podniků a hodnocení monopolních prospěšných organizací.

7) Ukazatel ziskové marže

$$PMOS = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \quad (2.17)$$

Udává zisk na korunu obratu. Je modifikací ukazatele ROS s tím rozdílem, že do čitatele se dosazuje výhradně čistý zisk po zdanění. Pokud hodnota ziskové marže nedosahuje oborového průměru, znamená to, že ceny výrobků jsou relativně nízké, přičemž náklady na jejich výrobu rostou.

2.10.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti vychází z předpokladu, že podnik nefinancuje všechny své činnosti z vlastních zdrojů, ale také z cizích. Financování činnosti pouze ze svých zdrojů by znamenalo snížení výnosnosti vloženého kapitálu. Naopak financování činnosti pouze z cizích zdrojů by mohlo vést k růstu zadluženosti a finanční nestabilitě podniku. Proto určitá míra zadluženosti je pro podnik přínosem, neboť se vychází ze skutečnosti, že cizí kapitál je levnější než vlastní. Ukazatele zadluženosti se tedy snaží odhadnout míru rizika, které podnik nese v souvislosti s cizím kapitálem. Platí, že čím vyšší zadluženost, tím vyšší riziko pro podnik.

Nejpoužívanější ukazatele v praxi, viz [6]:

1) Ukazatel celkové zadluženosti

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.18)$$

Udává vztah mezi cizím a vlastním financováním podniku. Měří rozsah celkové zadluženosti podniku. Obecně se preferují nízké hodnoty tohoto ukazatele. Doporučená hodnota by se měla pohybovat mezi 30 - 60%. Při posuzování celkové zadluženosti se díváme také na to, jak je podnik schopen splácet své úroky a dluhy.

2) Ukazatel míry zadluženosti

$$\text{Míry zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (2.19)$$

Ukazatel míry zadluženosti má stejnou charakteristiku jako ukazatel celkové zadluženosti, protože oba rostou s vyšší zadlužeností podniku. Tento ukazatel je důležitý pro banku, která se podle něj rozhoduje, zda poskytne úvěr podniku nebo ne. Z hlediska posouzení míry zadluženost je důležitý časový vývoj, ve kterém probíhají změny cizího kapitálu.

3) Ukazatel úrokového krytí

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{úroky}} \quad (2.20)$$

Ukazatel úrokového krytí nás informuje o tom, kolikrát zisk převyšuje úroky. Prakticky část zisku vytvořená cizím kapitálem by měla být v takové výši, aby stačila pokrýt náklady na vypůjčený kapitál. Úroky by měly být pokryty ziskem nejméně třikrát, aby případní akcionáři nestrádali. Akcionáři nedostanou nic v případě, že je ukazatel roven 1, protože veškerý zisk jde na úhradu úroků. Doporučená hodnota tohoto ukazatele by měla být vyšší než 5.

4) Ukazatel krytí stálých aktiv

$$\text{Dlouhodobé krytí stálých aktiv} = \frac{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobý cizí kapitál}}{\text{stálá aktiva}} \quad (2.21)$$

Pomocí ukazatele krytí dlouhodobého majetku zjistíme, do jaké míry je krytý dlouhodobý majetek cizím kapitálem. Optimální hodnota tohoto ukazatele by měla být rovna 1. Při vyšší hodnotě dochází k překapitalizování podniku, což znamená, že podnik má vysoký podíl čistého pracovního kapitálu na oběžných aktivech. Při nižší hodnotě dochází k podkapitalizování podniku, což není také dobré, protože čistý pracovní kapitál je v mínusu. Aby se zamezilo překapitalizování a podkapitalizování podniku, mělo by se dodržet zlaté pravidlo financování, které říká, že dlouhodobý majetek by měl být financován z dlouhodobých zdrojů a krátkodobý majetek z krátkodobých zdrojů.

5) Ukazatel krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem

$$\text{Krytí stálých aktiv vlastním kapitálem} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{stálá aktiva}} \quad (2.22)$$

Slouží především k posouzení finanční stability podniku. Tento ukazatel dává do poměru vlastní kapitál ke stálým aktivům. Dlouhodobý majetek by měl být z větší části financován vlastními zdroji, aby nedošlo k narušení kontinuity podnikání při splácení dluhů a úroků. Doporučené hodnota ukazatele krytí dlouhodobého majetku by se měla pohybovat okolo hodnoty 3,7.

6) Ukazatel kvóty vlastního kapitálu

$$\text{Kvóta vlastního kapitálu} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.23)$$

Vypovídá o vybavenosti vlastním kapitálem a finanční nezávislosti podniku. Je doplňujícím ukazatelem k ukazateli celkové zadluženosti. Oba ukazatele společně se zabývají finanční strukturou podniku.

7) Ukazatel dlouhodobé zadluženosti

$$\text{Dlouhodobá zadluženost} = \frac{\text{dlouhodobý cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.24)$$

Informuje o tom, jaká část aktiv podniku je financována dlouhodobým cizím kapitálem. Tento ukazatel se snaží nalézt rovnováhu mezi dlouhodobým a krátkodobým financováním podniku. Do dlouhodobých cizích zdrojů řadíme dlouhodobé obchodní závazky, úvěry nebo rezervy.

8) Ukazatel běžné zadluženosti

$$\text{Běžná zadluženost} = \frac{\text{krátkodobý cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.25)$$

Dává do poměru krátkodobý cizí kapitál a celková aktiva. Mezi krátkodobé cizí zdroje patří krátkodobé závazky, běžné bankovní úvěry, pasivní přechodné a dohadné položky.

9) Ukazatel úrokového zatížení

$$\text{Úrokové zatížení} = \frac{\text{úroky}}{\text{EBIT}} \quad (2.26)$$

Tento ukazatel vyjadřuje, jak velká část zisku je odčerpávána placenými úroky. Ukazatele úrokového zatížení je nutno sledovat v delších časových řadách, přičemž by měl mít klesající tendenci. Pokud ukazatel stoupá v časových řadách, znamená to, že podnik má problémy se splácením úvěru.

10) Ukazatel dlouhodobého krytí aktiv

$$\text{Dlouhodobé krytí aktiv} = \frac{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobý cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.27)$$

Udává informace o míře podílu dlouhodobých zdrojů na celkových aktivech podniku.

2.10.4 Ukazatele aktivity

Slouží k měření efektivnosti vložených prostředků do podniku. Pokud má podnik více aktiv než je potřebné, vznikají mu zbytečné náklady, které ho připravují o část zisku. Má-li jich naopak nedostatek, přichází tím o výnosy, které by plynuly z potencionálních podnikatelských příležitostí. Ukazatele aktivity uvádějí, jak podnik hospodaří s aktivy a také vyjadřují vázanost kapitálu v jednotlivých položkách aktiv a pasiv. Navazují na ukazatele rentability.

Nejpoužívanější ukazatele v praxi, viz [2]:

1) Ukazatel obratu celkových aktiv

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{roční tržby}}{\text{aktiva}} \quad (2.28)$$

Dává do poměru roční tržby k celkovému vloženému kapitálu. Obecně lze říci, že se preferuje vyšší hodnota tohoto ukazatele před nižší. Nízká hodnota vypovídá o neúměrné majetkové vybavenosti a jejímu neefektivnímu využití. Minimální doporučená hodnota se rovná 1.

2) Ukazatel obratu stálých aktiv

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \frac{\text{roční tržby}}{\text{stálá aktiva}} \quad (2.29)$$

Tento ukazatel má obdobnou vypovídací schopnost jako ukazatel obratu aktiv, avšak zaměřuje se především na posouzení využití investičního majetku. Je výrazně ovlivněn odpisováním majetku, což znamená, že vypočtená hodnota ukazatele je při stejné výši dosažených tržeb lepší za předpokladu větší odepsanosti majetku.

3) Ukazatel obratu zásob

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{roční tržby}}{\text{zásoby}} \quad (2.30)$$

Ukazatel obratu zásob udává, kolikrát je během roku daná položka zásob prodána a znovu uskladněna. Nedostatkem tohoto ukazatele je skutečnost, že tržby odrážejí tržní hodnotu, zatímco zásoby se oceňují v pořizovacích cenách. Proto dochází k nadhodnocení skutečné obrátky zásob. Odstranit tento nedostatek můžeme tím, že do čitatele dosadíme místo ročních tržeb náklady na prodané zboží. Nicméně v praxi se toto zaměnění příliš nepoužívá.

4) Ukazatel doby obratu zásob

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}} \cdot 365 \quad (2.31)$$

Udává průměrný počet dnů, po něž jsou oběžná aktiva vázaná v podniku do doby jejich spotřeby nebo prodeje. Jinak řečeno udává rychlost jednoho obratu zásob. Obecně platí, že vyšší obratovost zásob a kratší doba obratu zásob, je pro podnik ideální kombinací. Do čitatele dosazujeme celkové zásoby a do jmenovatele celkové tržby.

5) Ukazatel doby obratu krátkodobých pohledávek

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby}} \cdot 365 \quad (2.32)$$

Tento ukazatel hodnotí pohledávky z obchodních vztahů. Vypovídá o tom, za jak dlouho jsou pohledávky splaceny od okamžiku prodeje. Hodnota ukazatele by se měla rovnat běžné době splatnosti faktur. Pokud pohledávky nejsou uhrazeny v dohodnutém termínu, měl by podnik zavést určitá opatření na urychlení inkasa svých pohledávek.

6) Ukazatel doby obratu krátkodobých závazků

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{závazky}}{\text{tržby}} \cdot 365 \quad (2.33)$$

Ukazatel doby obratu závazků zjišťuje, jak rychle splatí podnik své závazky vůči dodavatelům. Informuje o platební morálce firmy. Předpokládá se, že doba obratu závazků bude delší než doba obratu pohledávek. Vypočtená hodnota ukazatele by se měla rovnat doporučené hodnotě 3,25.

7) Ukazatel vázanosti celkových aktiv

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{\text{aktiva}}{\text{roční tržby}} \quad (2.34)$$

Informuje o intenzitě využívání podnikových aktiv. Pomocí tohoto ukazatele se zjišťuje celková produkční efektivnost podniku. Čím nižší je výsledná hodnota, tím lepší pro podnik. Znamená to, že podnik prosperuje, aniž by musel žádat o další finanční zdroje. Hodnotu můžeme použít i k prostorovému srovnání.

8) Ukazatel vázanosti stálých aktiv

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{\text{stálá aktiva}}{\text{roční tržby}} \quad (2.35)$$

Vzorec je odvozen z předchozího ukazatele vázanosti celkových aktiv. Do čitatele uvádíme fixní aktiva v zůstatkové hodnotě a do jmenovatele roční tržby. S počtem let se hodnota ukazatele automaticky zlepšuje bez přičinění podniku. Je to dáno tím, že některé odpisy jsou vypočteny z historických cen (neberou v úvahu inflaci) a tím je řada aktiv v rozvaze podhodnocena.

3 Finanční analýza konkrétní společnosti pomocí vybraných ukazatelů

V této kapitole bude pomocí vybraných ukazatelů provedena finanční analýza společnosti na praktické úrovni. Podklady pro výpočty jsou čerpány z rozvahy a výkazů zisků a ztrát za sledované období 2005 – 2009 (viz přílohy). Výkaz cash- flow společnost nesestavuje.

3.1 Charakteristika a popis společnosti

- **Základní informace:**

Obchodní firma:	POPP s. r. o.
Sídlo:	Hodonín, Čejkovice 828, PSČ 696 15
IČO:	255 07 869
Základní kapitál:	1 600 000 Kč
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným

- **Profil společnosti¹**

Společnost POPP s. r. o. vznikla 3. června 1997 a díky mladému podnikavému kolektivu si v brzké době vybudovala významnou pozici na českém i zahraničním trhu. Do roku 2002 byly hlavní předměty podnikání této společnosti především nákup zboží za účelem dalšího prodeje, výroba plastových produktů a provádění staveb, jejich změn a odstraňování. Od roku 2002 nastaly ve společnosti podstatné změny. K těmto změnám patří především navýšení základního kapitálu z 100 000 Kč na 1 600 000 Kč, rozšíření hlavních předmětů podnikání o další a vybudování několik výrobních hal, což výrazně umožnilo zvýšit efektivitu a kvalitu práce. Od roku 2005 až po současnost se společnost specializuje hlavně na výrobu bazénů a vířivek. V rámci své činnosti provádí také záruční i pozáruční servis všech doposud vyrobených bazénů a vířivek a zajišťuje také příslušenství.

Zhruba polovinu produkce společnost POPP s. r. o. exportuje do zahraničí např. Rakouska, Německa, Maďarska a Slovenska, zbytek produkce nachází své zákazníky v České republice. Společnost klade důraz hlavně na kvalitu výsledného produktu při zachování nízkých cen. Důsledně dbá také na ekologické zpracování odpadů tak, aby životní prostředí bylo zatěžováno co nejméně.

¹ *O společnosti POPP s. r. o.* [online]. 2011, [cit. 2011-03-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.bazenypopp.cz/>>.

- **Ekonomická charakteristika společnosti**

Společnost POPP se od svého vzniku nedostala do finančních problémů, vždy vykazovala zisk. I když k financování svých zakázek používá nejen vlastní, ale i cizí zdroje, především dlouhodobé bankovní úvěry.

Materiál a zboží společnost nakupuje, nevytváří je vlastní činností. Tyto zásoby se oceňují skutečnými pořizovacími cenami, do kterých jsou zahrnuty i náklady související s jejich pořízením. Firma účtuje o zásobách způsobem B během účetního období.

Společnost vlastní také dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, který je odepisován v souladu se zákonem o daních z příjmu. Drobný dlouhodobý majetek je veden v operativní evidenci. Dlouhodobý finanční majetek firma nevlastní.

Pro přepočet cizích měn na českou korunu firma používá pevný kurs ČNB platný k prvnímu dni v měsíci.

3.2 Analýza poměrových ukazatelů

- **Ukazatele likvidity**

Hodnoty ukazatelů likvidity v tab. č. 3.1 byly vypočteny na základě vzorců (2.8), (2.9) a (2.10).

Tab. č. 3.1 Analýza ukazatelů likvidity ve sledovaném období

Ukazatel	Rok				
	2005	2006	2007	2008	2009
Běžná likvidita	1,0082	0,9095	1,0558	0,9122	0,6281
Pohotová likvidita	0,4529	0,4533	0,8514	0,3528	0,4206
Okamžitá likvidita	0,0901	0,1125	0,6122	0,1437	0,1835

Zdroj: vlastní výpočty

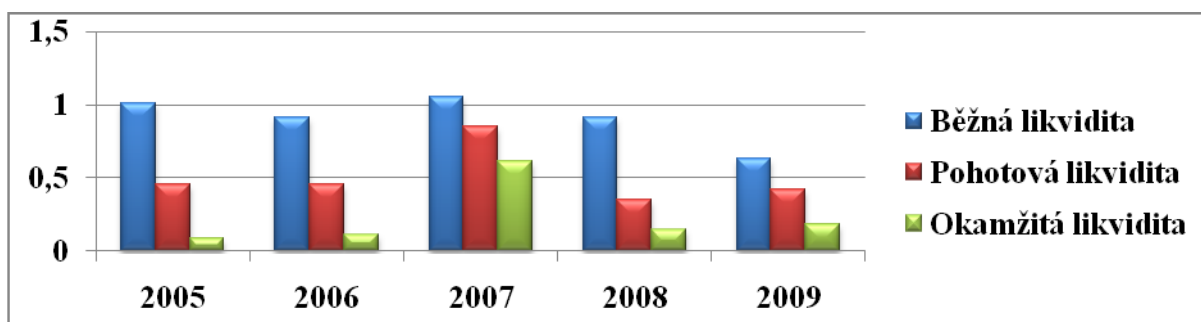
Běžná likvidita podniku by se měla pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5. Z tabulky č. 3.1 je ovšem patrné, že ani v jednom roce podnik této hodnoty nedosáhl. To znamená, že kdyby podnik v kterémkoliv roce prodal veškerá svá oběžná aktiva, nedokázal by zaplatit v daném okamžiku všem svým věřitelům. Za tuto situaci mohou krátkodobé závazky podniku, které jsou skoro stejně vysoké jako oběžná aktiva.

I u pohotové likvidity platí, že čím bude hodnota ukazatele vyšší, tím bude situace příznivější pro podnik, neboť dokáže splatit veškeré své závazky. Doporučené hodnoty by se měly pohybovat v intervalu 1,0 – 1,5. Z tabulky však vidíme, že ani hodnoty pohotové

likvidity podniku nedosahují doporučených hodnot a ve všech letech jsou nižší než 1. Aby byl podnik schopen dostát svým krátkodobým závazkům, musel by prodat své zásoby.

Okamžitá likvidita měří schopnost podniku dostát svým právě splatným dluhům. Tato likvidita je zajištěna při hodnotě ukazatele alespoň 0,2. Tuto hranici podnik překročil pouze v roce 2007, kdy byla okamžitá likvidita plně zajištěna. V roce 2009 se hodnota ukazatele blíží hranici intervalu 0,2, lze tedy konstatovat, že by podnik neměl ještě problém s úhradou svých dluhů v daném okamžiku.

Graf č. 3.1 Vývoj ukazatelů likvidity společnosti ve sledovaném období

Zdroj: vlastní zpracování

- **Ukazatele rentability**

Hodnoty ukazatelů rentability v tab. č. 3.2 byly vypočteny na základě vzorců (2.11), (2.12), (2.13), (2.14.) a (2.16).

Tab. č. 3.2 Analýza ukazatelů rentability ve sledovaném období

Ukazatel	Rok				
	2005	2006	2007	2008	2009
ROA	9,31%	5,12%	15,90%	6,51%	20,36%
ROE	36,91%	3,10%	33,06%	11,78%	28,68%
ROS	8,26%	3,27%	8,64%	4,32%	10,78%
ROI	7,03%	4,98%	11,57%	5,24%	17,41%
ROCE	39,07%	22,47%	39,65%	15,41%	31,43%

Zdroj: vlastní výpočty

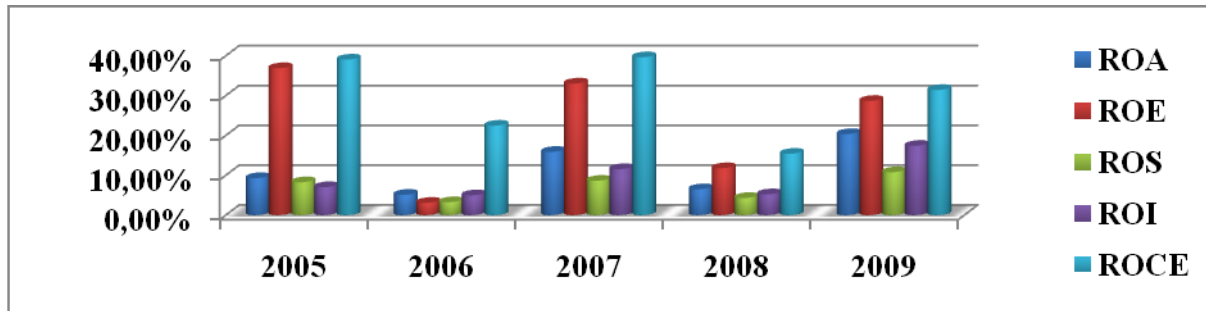
Hodnoty ukazatele rentability aktiv (ROA) v průběhu let značně kolísají. Nejlépe si podnik vedl v roce 2009, kdy hodnota rentability aktiv dosáhla 20,36%. Rok 2009 také zaznamenal největší nárůst rentability aktiv oproti předešlým rokům a to téměř o 14%. Výrazný pokles nastal v letech 2006 a 2008 a to díky sníženému provozního výsledku hospodaření.

U rentability vlastního kapitálu (ROE) byl zaznamenán příznivý vývoj v letech 2005, 2007 a 2009. Nejlepší hodnoty podnik dosahoval v roce 2005, kdy z každé 1 koruny vlastního kapitálu získal 36 haléřů čistého zisku, což bylo nejvíce v analyzovaném období. Naopak nejvýraznější propad nastal v roce 2006, kdy hodnota ROE prudce klesla skoro o 34% oproti roku 2005 a tím se dostala pod hranici 4%. Stejně jako u ukazatelů ROA, tak i na hodnotách ukazatelů ROE se podepsalo v letech 2006 a 2008 snížení provozního výsledku hospodaření, který měl následně vliv na čistý zisk v daném období. Detailnější analýza ukazatele ROE bude provedena v kapitole 3.4.

Vývoj ukazatelů rentabilita tržeb (ROS) ve sledovaném období je také velice proměnlivý, i když pokles a nárůst hodnot není tak výrazný jako u předchozích ukazatelů. V prvním roce ROS stoupá, ve druhém klesá skoro o 5%, ve třetím znovu roste, ve čtvrtém opět klesá a v pátém roce dosahuje své nejvyšší možné hodnoty 10,78%.

Pokles provozního výsledku v letech 2006 a 2008 měl také vliv na rentabilitu vloženého kapitálu (ROI) a rentabilitu celkového investovaného kapitálu (ROCE). Naopak v letech 2005, 2007 a 2009 oba ukazatele dosahovaly uspokojivých hodnot.

Graf č. 3.2 Vývoj ukazatelů rentability společnosti ve sledovaném období

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 3.2 vyplývá, že nejvyšších hodnot ukazatelů rentability, podnik dosahoval v letech 2005, 2007 a 2009. Naopak v letech 2006 a 2008 nastal prudký pokles všech ukazatelů rentability. I přesto jsou všechny hodnoty v tabulce kladné.

- **Analýza zadluženosti**

Hodnoty ukazatelů zadluženosti v tab. č. 3.3 byly vypočteny na základě vzorců (2.18), (2.19), (2.20), (2.23) a (2.26).

Tab. č. 3.3 Analýza ukazatelů zadluženosti společnosti ve sledovaném období

Ukazatel	Rok				
	2005	2006	2007	2008	2009
Celková zadluženost	81,72%	77,54%	70,36%	67,91%	44,49%
Míra zadluženosti	453,99%	350,25%	241,20%	213,88%	80,3%
Kvóta VK	18%	22,14%	29,17%	31,75%	55,40%
Úrokové krytí	24	1,19	8,27	4,34	13,38
Úrokové zatížení	4,17%	83,81%	12,10%	23,07%	7,47%

Zdroj: vlastní výpočty

Aby mohla být provedena analýza zadluženosti, musí podnik k financování svých aktiv využívat také cizí zdroje. Tento předpoklad společnost POPP s. r. o. splňuje. K financování svých potřeb využívá jak krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci, tak dlouhodobé bankovní úvěry.

Základním ukazatelem zadluženosti je celková zadluženost, která by se měla pohybovat mezi 30 – 60%. Toto rozmezí splňuje pouze rok 2009, kdy se hodnota ukazatele celkové zadluženosti dostala na přijatelnou úroveň. I když hodnoty tohoto ukazatele v předchozích letech jsou poměrně vysoké, mají v průběhu let klesající tendenci, což je rozhodně považováno za příznivý vývoj. Z hodnot z tabulky č. 3.3 lze také vyčíst, že společnost využívala k financování spíše cizí zdroje. Tím se ovšem vystavila značnému riziku a porušila „zlaté pravidlo vyrovnávání rizika“, které říká, že cizí zdroje by neměly nikdy převyšovat vlastní zdroje.

Ukazatel míry zadluženosti má stejnou vypovídací schopnost jako ukazatel celkové zadluženosti. Čím je jeho hodnota vyšší, tím je větší nárůst dluhů ve finanční struktuře podniku. Optimální hodnota by neměla překročit 100%, což podnik v letech 2005 až 2008 v žádném případě nesplňuje. V posledním roce se hodnota tohoto ukazatele snížila na 80,3%, což lze považovat za relativně optimální hodnotu. Z tabulky č. 3.3 rovněž plyne, že hodnoty mají značně klesající tendenci.

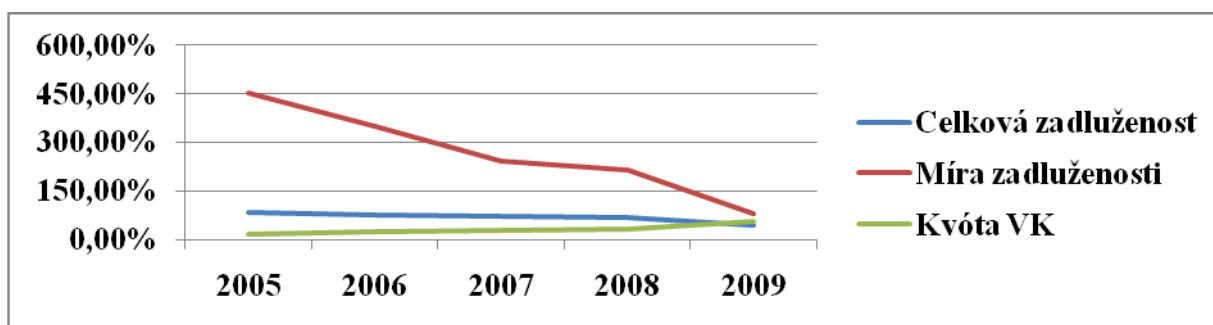
Ukazatel kvóty vlastního kapitálu udává finanční nezávislost podniku. Ve sledovaném období hodnoty tohoto ukazatele rostou. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán z roku 2008 na rok 2009, kdy hodnota kvóty vlastního kapitálu stoupla skoro o 24%. Vlastníci podniku mohou

být spokojeni s rostoucím trendem hodnot, neboť se podnik stává více a více finančně samostatným.

Ukazatel úrokové krytí udává, kolikrát zisk převyšuje nákladové úroky. Doporučená hodnota by měla být vyšší než 1, což společnost splňuje ve všech letech. Kromě jiného by měly být úroky pokryty ziskem minimálně třikrát, což by představovalo problém v roce 2006. Pokles hodnoty ukazatele úrokové krytí v tomto roce je dán snížením výsledku hospodaření.

Hodnoty ukazatele úrokového zatížení by neměly překročit hranici 100%, neboť by to znamenalo, že vyprodukovaný zisk nestačí na úhradu nákladových úroků. Z tabulky č. 3.3 vyplývá, že podnik není skoro vůbec zatížen úroky. Výjimku tvoří rok 2006, kdy hodnota ukazatele náhle vzrostla na 83,81%. Následující rok se však hodnota ukazatele vrátila na nízkou úroveň 12,10%.

Graf č. 3.3 Vývoj ukazatelů zadluženosti ve sledovaném období

Zdroj: vlastní zpracování

- **Ukazatele aktivity**

Hodnoty ukazatelů aktivity v tab. č. 3.4 byly vypočteny na základě vzorců (2.28), (2.30), (2.31), (2.32), (2.33) a (2.34).

Tab. č. 3.4 Analýza ukazatelů aktivity společnosti ve sledovaném období

Ukazatel	Rok				
	2005	2006	2007	2008	2009
Doba obratu zásob	68,16	50,78	19,85	77,18	17,84
Doba obratu pohledávek	44,52	37,92	23,23	28,85	20,39
Doba obratu kr. závazků	119,44	111,29	97,10	122,33	44,10
Doba obratu aktiv	323,78	232,9	198,35	243,18	193,29
Obrat zásob	5,36	7,19	18,39	4,73	20,46
Obrat aktiv	1,13	1,57	1,84	1,51	1,89

Zdroj: vlastní výpočty

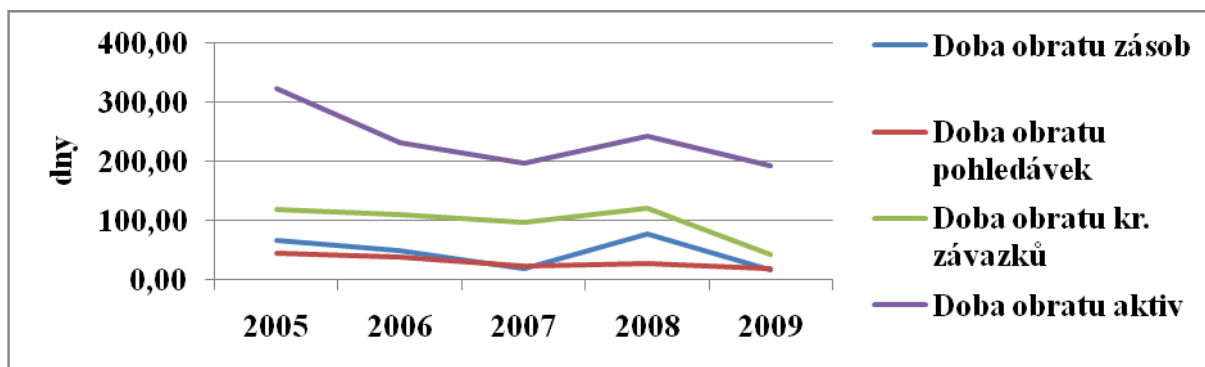
Z tabulky č. 3.4 lze snadno vypočítat, že doba obratu zásob postupně klesala v letech 2005 až 2007. V roce 2008 ovšem hodnota tohoto ukazatele zase prudce vzrostla a to přibližně na 78 dní. Poté zase ukazatel výrazně klesl a zastavil se na hodnotě 18 dnů. Podnik vždy preferuje co nejkratší dobu, po kterou jsou zásoby vázány v podnikání do doby jejich spotřeby nebo prodeje, a proto rok 2009 je pro podnik nejpříznivější.

Doba obratu pohledávek dává informace podniku o tom, za jak dlouho jí zaplatí její dlužníci. Výsledné hodnoty pro podnik vychází příznivě (až na rok 2008) mají klesající charakter.

Pomocí ukazatele doby obratu krátkodobých závazků podnik zjistí, za jak dlouho je schopný zaplatit svým dodavatelům. Vyjadřuje tedy platební morálku firmy. Podle hodnoty tohoto ukazatele se zdá, že podnik měl v letech 2005 – 2008 problémy se splácením svých závazků. Průměrná doba splácení se v tomto období pohybovala okolo 113 dnů, což je docela dlouhá doba.

Doba obratu celkových aktiv ukazuje, za jakou dobu dojde k obratu aktiv. Výsledné hodnoty by měly být co nejnižší. Z tabulky č. 3.4 však vidíme, že hodnoty tohoto ukazatele jsou vysoké a značně kolísají. Přestože se podniku dařilo snižovat postupně dobu obratu až na rok 2008, nelze tyto hodnoty považovat za optimální.

Graf. č. 3.4 Doba obratu aktiv i pasiv společnosti

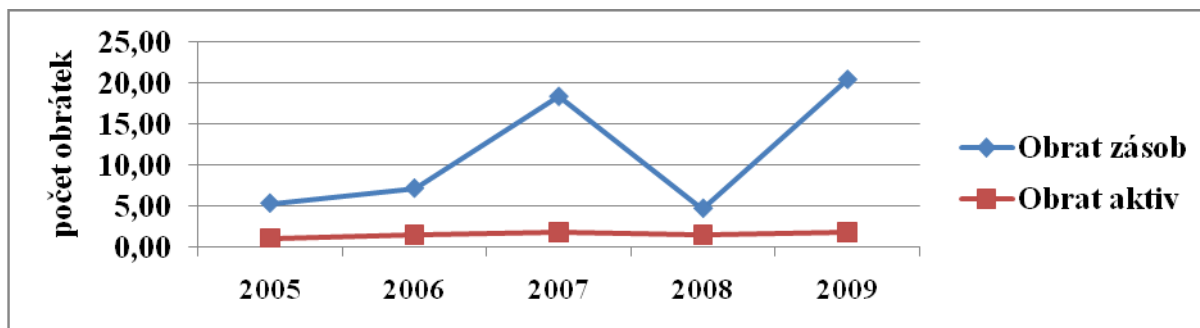

Zdroj: vlastní zpracování

V hodnotách ukazatele obratu zásob za jednotlivé roky jsou velké rozdíly. Z grafu č. 3.5 vyplývá, že podnik v letech 2005, 2006 a 2008 nevyužíval zásoby příliš efektivně. Rychlost obratu se v roce 2008 vyšplhala na maximální hodnotu 8 krát. Nejlépe si podnik vedl v letech 2007 a 2009, kdy se rychlost obratu pohybovala průměrně okolo hodnoty 19 krát.

Obrat aktiv nám udává počet obrátek za dané časové období. Minimální doporučená hodnota tohoto ukazatele by se měla rovnat 1. Tuto hranici výsledné hodnoty ukazatele ve všech letech překročily. Nejvyšší hodnotu podnik zaznamenal v roce 2009, kdy byl počet obrátů 1,89 krát za rok.

Graf č. 3.5 Obrat aktiv společnosti ve sledovaném období

Zdroj: vlastní zpracování

3.3 Analýza stavových ukazatelů

Pro výpočet horizontální a vertikální analýzy rozvahy a výkazu zisků a ztrát byly použity tyto vzorce: (2.1), (2.2) a (2.3).

- Horizontální analýza**

Tab. č. 3.5 Zkrácená horizontální analýza rozvahy

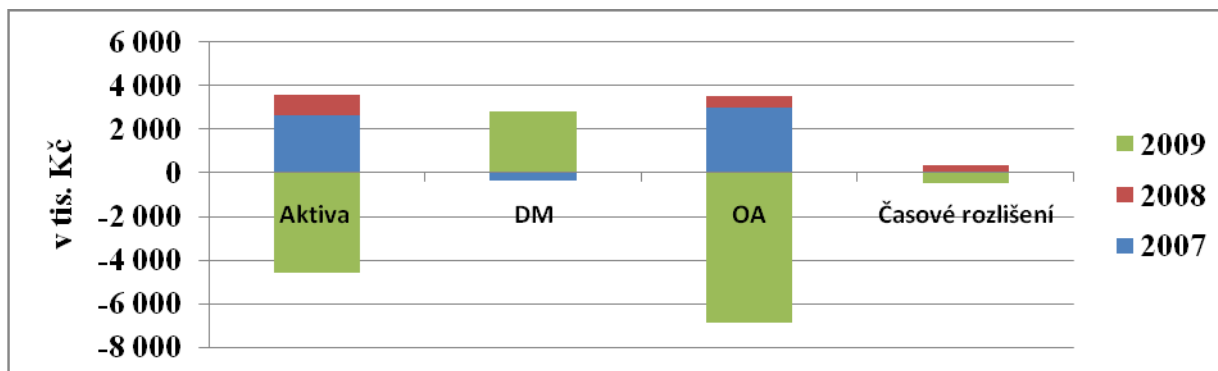
		Absolutní změna v tis. Kč.			Relativní změna v %		
		2007	2008	2009	2007	2008	2009
	Aktiva celkem	2 630	923	-4 562	13,37	4,14	-19,64
B.	Dlouhodobý majetek	-378	60	2 783	-3,48	0,57	26,38
B.I.	DNM	47	0	57	1175	0	111,76
B.II.	DHM	-425	60	2 726	-3,91	0,57	25,96
C.	OA	2 977	543	-6 856	34,81	4,71	-56,79
C.I.	Zásoby	-2 058	5 171	-5 680	-47,97	231,68	-76,73
C.III.	Kr. pohledávky	-592	155	-798	-18,48	5,93	-28,84
C.IV.	Kr. fin. majetek	5 627	-4 783	-378	531,85	-71,55	-19,87
D.I.	Časové rozlišení	31	320	-489	12,06	111,11	-80,43

Zdroj: vlastní výpočty

U celkových aktiv společnosti za rok 2007 a 2008 byl zaznamenán kladný vývoj až na poslední rok, kdy aktiva klesla skoro o 20%. Dlouhodobý majetek v roce 2007 sice klesl o 3,48%, ale v dalších letech měl tendenci růst. Jak lze vidět z tabulky, dlouhodobý majetek společnosti se skládá, jak z hmotného, tak nehmotného majetku. U nehmotného majetku byl

zaznamenán pozitivní vývoj až na rok 2008, kdy majetek nepříbyl ani neubyl. U dlouhodobého hmotného majetku byl zaznamenán pokles jen v roce 2007. Oběžná aktiva vzrostla nejvíce v roce 2007 a to téměř o 34%, naopak největší pokles zaznamenala v roce 2009, kdy klesla o 56,79%.

Graf. č. 3.6 Vývoj vybraných aktiv společnosti ve sledovaném období

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. č. 3.7 Zkrácená horizontální analýza pasiv

		Absolutní změna v tis. Kč.			Relativní změna v %		
		2007	2008	2009	2007	2008	2009
	Pasiva celkem	2 630	923	-4 562	13,37	4,14	-19,64
A.	Vlastní kapitál	2 151	869	2 966	49,38	13,35	40,21
A. I.	Základní kapitál	0	0	0	0	0	0
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond	0	0	0	0	0	0
A. IV.	VH minulých let	135	2 151	869	5,49	82,86	18,31
A. V. 1.	VH běžného účetního období	2 016	-1 282	2 097	1 493,33	-59,6	241,31
B.	Cizí zdroje	438	81	-7 471	2,87	0,52	-47,36
B. II.	Dlouhodobé závazky	0	527	-527	0	0	-1
B. III.	Krátkodobé závazky	1 517	814	-7 475	16,13	7,45	-63,7
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	-1 079	-1 260	531	-18,43	-26,39	15,11
C. I.	Časové rozlišení	41	-27	-57	64,06	-25,71	-73,08

Zdroj: vlastní výpočty

U celkových pasiv se zpomalovalo tempo růstu, až v posledním roku se zastavilo a pasiva klesly skoro o 20%. Vlastní kapitál měl stejně jako výsledek hospodaření minulých let tendenci růst a neklesat do záporných hodnot. U výsledku hospodaření za běžné účetní

období byl zaznamenán převážně nárůst, jen v roce 2008 byl zaznamenán významný pokles o 59,6%, což je přes 1 milion korun. Celkové cizí zdroje nerostou tak rychle v jednotlivých letech, v posledním roce dokonce výrazně klesají.

Tab. č. 3.8 Zkrácená horizontální analýza výkazu zisků a ztrát

		Absolutní změna v tis. Kč.			Relativní změna v %		
		2007	2008	2009	2007	2008	2009
I.	Tržby za prodej zboží	0	350	748	0	0	213,71
A.	Náklady na zboží	0	229	-104	0	0	-45,41
II.	Výkony	10 211	-4 108	-2 988	33,11	-10,01	-8,09
B.	Výkonová spotřeba	6 035	-374	-7 379	23,35	-1,17	-23,43
+	Přidaná hodnota	4 177	-3 613	5 243	83,52	-39,37	94,21
C.	Osobní náklady	1 683	731	1 113	70,65	17,98	23,21
E.	Odpisy DNM a DHM	223	-784	237	19,51	-13,47	20,05
III.	Tržby z prodeje DM a materiálu	0	2 039	-1 838	0	0	-90,14
IV.	Ostatní provozní výnosy	193	442	-378	283,82	169,35	-53,77
H.	Ostatní provozní náklady	133	-83	-411	29,95	-14,38	-495,18
*	Provozní VH	2 565	-1 808	1 992	244,99	-100,22	110,42
*	Finanční VH	389	-145	360	-44,00	29,29	-56,25
**	VH za běžnou činnost	2 016	-1 282	2 097	1493,33	-59,60	241,31
***	VH za účetní období	2 016	-1 282	2 097	1493,33	-59,60	241,31
****	VH před zdaněním	2 954	-1 953	2 352	1812,27	-62,66	202,06

Zdroj: vlastní výpočty

Na základě provedené horizontální analýzy bylo zjištěno, že výkony a výkonová spotřeba společnosti ve sledovaném období převážně klesaly. Pokles výkonů souvisel s poklesem tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb, což není dobrá zpráva. Na druhou stranu osobní náklady ve všech sledovaných letech zůstaly v kladných hodnotách. Provozní výsledek v prvním roce rostl, v druhém klesal a ve třetím zase rostl. V roce 2008 došlo k jeho poklesu téměř o 101%.

- **Vertikální analýza**

Základnou pro výpočet vertikální analýzy aktiv a pasiv byly zvoleny celková aktiva a celková pasiva. U výkazu zisků a ztrát byly zvoleny za základnu výkony společnosti.

Tab. č. 3.9 Zkrácená vertikální analýza rozvahy aktiv

		2005	2006	2007	2008	2009
	Aktiva celkem	100	100	100	100	100
B.	Dlouhodobý majetek	60,51	55,23	47,03	45,42	71,42
B.I.	DNM	0,1	0,02	0,23	0,22	0,58
B.II.	DHM	60,41	55,21	46,8	45,2	70,84
C.	OA	38,21	43,46	51,68	51,97	27,94
C.I.	Zásoby	21,05	21,8	10,01	31,87	9,23
C.III.	Krátkodobé pohledávky	13,75	16,28	11,71	11,91	10,55
C.IV.	Krátkodobý fin. majetek	3,42	5,38	29,97	8,19	8,16
D.I.	Časové rozlišení	1,28	1,31	1,29	2,62	0,64

Zdroj: vlastní výpočty

Z tabulky č. 3.9 vyplývá, že aktiva společnosti jsou tvořena dlouhodobým majetkem. Výrazně pak dlouhodobým hmotným majetkem, který se podílí na aktivech v průměru okolo 56% ve všech letech. Naproti tomu lze vidět, že dlouhodobý nehmotný majetek se nijak zásadně nepodílí na dlouhodobém majetku. Oběžná aktiva tvoří ve společnosti zhruba 43%. Nejvýrazněji se podílí na oběžných aktivech zásoby (20%), dále pak krátkodobé pohledávky (13%) a v poslední řadě krátkodobý finanční majetek (11%).

Tab. č. 3.10 Zkrácená vertikální rozvaha pasiv

		2005	2006	2007	2008	2009
	Pasiva celkem	100	100	100	100	100
A.	Vlastní kapitál	18	22,14	29,17	31,75	55,40
A. I.	Základní kapitál	6,82	8,13	7,17	6,89	8,57
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond	0,68	0,81	0,72	0,69	0,86
A. IV.	VH minulých let	3,85	12,51	11,64	20,43	30,08
A. V. 1.	VH běžného účetního období	6,64	0,69	9,64	3,74	15,89
B.	Cizí zdroje	81,72	77,54	70,36	67,91	44,49
B. II.	Dlouhodobé závazky	0	0	0	2,27	0
B. III.	Krátkodobé závazky	36,87	47,79	48,95	50,51	22,81
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	43,66	29,75	21,41	15,13	21,67
C. I.	Časové rozlišení	0,28	0,33	0,47	0,34	0,11

Zdroj: vlastní výpočty

Celková pasiva společnosti jsou tvořena především cizími zdroji, které se podílejí na jejich struktuře v průměru až 68%. Také si můžeme všimnout, že cizí zdroje převyšovaly v letech 2005 – 2008 vlastní kapitál. Je to dáno také tím, že společnost v této době preferovala cizí kapitál před vlastním, i když největší podíl na cizích zdrojích mají krátkodobé závazky okolo 41%. Z položek vlastního kapitálu se nejvíce podílí na pasivech výsledek hospodaření minulých let a po něm výsledek hospodaření účetního období. Na druhou stranu zákonný rezervní fond a časové rozlišení se podílí na celkových pasivech opravdu jen minimálně.

Tab. č. 3.11 Zkrácená vertikální analýza výkazu zisků a ztrát

		2005	2006	2007	2008	2009
I.	Tržby za prodej zboží	0	0	0	0,95	3,23
A.	Náklady na zboží	0	0	0	0,62	0,37
II.	Výkony	100	100	100	100	100
B.	Výkonová spotřeba	79,07	83,78	77,64	85,26	71,03
+	Přidaná hodnota	20,93	16,22	22,36	15,06	31,83
C.	Osobní náklady	8,09	7,72	9,90	12,98	17,40
E.	Odpisy DNM a DHM	4,76	3,71	3,33	3,20	4,18
III.	Tržby z prodeje DM a materiálu	0,54	0	0	5,52	0,59
IV.	Ostatní provozní výnosy	1,86	0,22	0,64	1,90	0,96
H.	Ostatní provozní náklady	1,02	1,44	1,41	1,34	0,24
*	Provozní VH	9,43	3,40	8,80	4,88	11,18
*	Finanční VH	-1,46	-2,87	-1,21	-1,73	-0,82
**	VH za běžnou činnost	5,93	0,44	5,24	2,35	8,74
***	VH za účetní období	5,93	0,44	5,24	2,35	8,74
****	VH před zdaněním	7,96	0,53	7,59	3,15	10,36

Zdroj: vlastní výpočty

Z tabulky č. 3.11 je jasné, že výkonová spotřeba tvoří největší část výkonů společnosti a také položky přidaná hodnota a osobní náklady. Zanedbatelně se pak na výkonech podílí tržby za prodej zboží a tržby z prodeje DM a materiálu. Nedílnou součástí výkazů zisku a ztrát jsou také výsledky hospodaření, z nichž si nejlépe vede provozní výsledek hospodaření. Nejméně se na výkonech podílí položky: odpisy DNM a DHM, náklady na zboží a ostatní provozní výnosy a náklady.

3.4 Analýza soustav ukazatelů

Pro výpočet analýzy soustav ukazatelů byly použity tyto vzorce: (2.4), (2.5) a (2.6).

- Analýza bankrotních modelů

Tab. č. 3.12 Altmanův model

Altmanův model	Rok				
	2005	2006	2007	2008	2009
$0,717 \times X_1$	0,0095	-0,0310	0,0196	-0,1143	0,0368
$0,847 \times X_2$	0,0563	0,0058	0,0817	0,0317	0,1346
$3,107 \times X_3$	0,2894	0,1590	0,4939	0,2024	0,6325
$0,42 \times X_4$	0,0351	0,044	0,0428	0,0426	0,0809
$0,998 \times X_5$	1,1250	1,5641	1,8365	1,5041	1,8846
Z - skóre	1,5153	1,7419	2,4745	1,6665	2,7694

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

Pomocí Altmanova modelu zjistíme celkovou finanční situaci podniku. Jelikož se hodnoty ve všech letech pohybují od 1,5 – 2,9, nelze jednoznačně určit, jak si podnik vede. Tyto hodnoty totiž spadají do šedé zóny. S přihlédnutím k hodnotám za poslední tři roky, však konstatuji, že podniku bankrot nehrozí, protože se hodnoty nepohybují okolo rizikové hranice 1,2.

Tab. č. 3.13 Tafflerův model

Tafflerův model	Rok				
	2005	2006	2007	2008	2009
$0,53 \times X_1$	0,1248	0,0092	0,1513	0,0466	0,2244
$0,13 \times X_2$	0,0608	0,0729	0,0955	0,0995	0,0816
$0,18 \times X_3$	0,0682	0,0860	0,0881	0,1025	0,0801
$0,16 \times X_4$	0,1803	0,2508	0,2944	0,2411	0,3021
Výsledná hodnota	0,4341	0,4189	0,6293	0,4897	0,6882

Zdroj: vlastní výpočty

I tento model hodnotí rizika bankrotu, a jelikož v každém roce výsledné hodnoty překročily kritický nulový bod, riziko bankrotu společnosti POPP s. r. o. je velice nízké.

- **Pyramidové rozklady**

Tab. č. 3.14 Du pontův rozklad ROE

Du pontův rozklad ROE					
	2005	2006	2007	2008	2009
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	0,369	0,031	0,331	0,118	0,287
Čistý zisk / Tržby	0,059	0,004	0,052	0,025	0,084
Tržby / Aktiva	1,127	1,567	1,840	1,507	1,888
Aktiva / Vlastní kapitál	5,556	4,517	3,428	3,149	1,805

Zdroj: vlastní výpočty

Na základě rozkladu rentability vlastního kapitálu se dá určit, který z jeho dílčích ukazatelů, má na něj největší vliv. Z tabulky č. 3.14 vidíme, že největší vliv na ROE měla finanční páka a nejmenší čisté ziskové rozpětí. Hodnoty ukazatele obrátu celkových aktiv se pohybují mezi hodnotami čistého ziskového rozpětí a finanční pakou. V posledním roce dokonce obrat celkových aktiv převýšil finanční páku. Důvodem je skutečnost, že vlastní zdroje společnosti získaly převahu nad cizími.

4 Shrnutí a doporučení pro efektivní hospodaření společnosti

4.1 Shrnutí výsledků analýzy poměrových ukazatelů

4.1.1 Ukazatele likvidity

Z analýzy vyplývá, že hodnoty ukazatelů běžné likvidity ve všech sledovaných letech jsou docela nízké a nedosahují ani na hranici doporučeného rozmezí 1,5. Jinými slovy to znamená, že pokud by podnik prodal veškerá svá aktiva v kterémkoliv okamžiku, nedokázal by zaplatit všem svým věřitelům. Tato situace není příliš dobrá, jelikož by podnik musel hledat peníze jinde na úhradu svých dluhů, což vyžaduje také delší čas. Aby se hodnoty ukazatelů likvidity pohybovaly v doporučeném rozmezí, měl by podnik zvýšit oběžná aktiva nebo snížit krátkodobé závazky na přijatelnou úroveň. Vzhledem k tomu, že podnik preferuje stálá aktiva před oběžnými, je pravděpodobnější, že podnik by využil druhou možnost a to postupné snižování krátkodobých závazků.

Obdobná situace jako u ukazatele likvidity běžné nastává u pohotové. Všechny hodnoty tohoto ukazatele ve sledovaném období nedosahují minimálně doporučené hodnoty 1. Aby byl podnik schopen dostát svým krátkodobým závazkům, musel by každopádně prodat své zásoby. Za tuto nepříznivou situaci může skutečnost, že součet krátkodobých pasiv (závazky a bankovní úvěry) převyšuje součet krátkodobých aktiv (pohledávky a finanční majetek). Tady by bylo jistě vhodné, kdyby podnik měl k dispozici více peněz v pokladně a na účtech. Tuto věc totiž může snáze ovlivnit.

Likvidita prvního stupně neboli okamžitá likvidita je zachována, pokud je hodnota tohoto ukazatele vyšší než 0,2, což podnik splnil pouze v roce 2007, kdy hodnota dosahovala 0,6122. Tato hodnota byla také nevyšší dosaženou v rámci sledovaného období a může za ni nárůst krátkodobého finančního majetku přes 5 miliónů Kč oproti roku 2006. Taktéž v roce 2009 se hodnota tohoto ukazatele blíží 0,2, tak se dá ještě říci, že by podnik neměl mít problém s úhradou svých dluhů.

I když hodnoty ukazatelů likvidity nejsou ideální, neshledávám, že by podnik měl vážnější problémy s likviditou. Vycházím tak z výsledků jednotlivých likvidit v průběhu let, kdy průměrně podnik dosahoval hodnoty běžné likvidity 0,9, pohotové 0,5 a okamžité 0,2.

4.1.2 Ukazatele rentability

Rentabilita aktiv odráží celkovou výnosnost kapitálu. Hodnoty ukazatele rentability v průběhu analyzovaného období kolísají. Důvodem je skokový nárůst a pokles výsledku hospodaření před zdaněním a odečtením úroků. Nejlepší hodnoty společnost dosáhla v roce 2009, kdy hodnota rentability aktiv dosáhla skoro 21%.

Rentabilita vlastního kapitálu byla zachována zejména v letech 2005, 2007 a 2009. Naproti tomu nejvýraznější pokles nastal v roce 2006, kdy hodnota ROE nedosáhla ani 4%. Tento stav způsobil především snížený hospodářský výsledek oproti minulému období, který měl následně vliv na čistý zisk v daném období. Vcelku lze však usoudit, že rentabilita vlastního kapitálu až na rok 2006 je zachována, jelikož hodnoty ukazatelů ROE v jednotlivých letech jsou vyšší než hodnoty ukazatelů ROA. Na základě tohoto zjištění lze konstatovat, že společnosti se vyplatí i nadále podnikat.

Vývoj ukazatelů rentability tržeb v letech 2005 – 2009 je také velice proměnlivý. I když pokles a nárůst hodnot není tak enormní jako u ukazatelů ROA a ROE. Hodnoty ukazatele tržeb se v analyzovaném období pohybují od 3% do 11%. V prvním roce ROS dosahuje 8,26%, v druhém klesá na 3,27%, ve třetím roste na 8,64%, ve čtvrtém znovu klesá a v pátém roce dosahuje své nejvyšší hodnoty 10,78%. Na tomto vývoji ROS jde vidět, kdy provozní výsledek klesal a kdy znovu rostl.

Změny provozního výsledku měly také dopad na ukazatele rentability vloženého kapitálu (ROI) a rentabilitu celkového investovaného kapitálu (ROCE) v letech 2006 a 2008. V letech 2005, 2007 a 2009 oba ukazatelé dosahovaly uspokojivých hodnot vzhledem k proměnlivosti zisku.

4.1.3 Ukazatele zadluženosti

Celková zadluženost společnosti by se měla pohybovat v optimálním rozmezí 30 – 60%. Tuto podmínku splňuje pouze rok 2009, kdy se hodnota tohoto ukazatele dostala pod optimální hranici a to na 44,49%. V letech 2005 – 2008 se celková zadluženost pohybovala v rozmezí 82 – 68%, nicméně pozitivní jevem je možné shledat postupné snižování celkové zadluženosti ve zkoumaném období. Postupně snižovat hodnotu ukazatele celkové zadluženosti se společnosti dařilo zejména, protože snižovala hodnotu bankovních úvěrů a výpomocí. V roce 2005 si společnost půjčila přes 10 miliónů Kč, zatímco v roce 2009 jen něco málo přes 4 milióny.

Ukazatel míry zadluženosti by se měl pohybovat pod hranicí 100%, což společnost stejně jako u ukazatele celkové zadluženosti v letech 2005 – 2008 v žádném případě

nesplňuje. Nejvyšší hodnota tohoto ukazatele téměř 454% byla zaznamenána v roce 2005. Od tohoto roku má ukazatel klesající charakter, což je rozhodně považováno za příznivý jev. V roce 2009 se dokonce dostala hodnota ukazatele míry zadluženosti pod 100%.

Ukazatel kvóty vlastního kapitálu se zaměřuje na finanční nezávislost podniku. Ve sledovaném období měly všechny hodnoty tohoto ukazatele rostoucí charakter, který je zapříčiněn postupným zvyšováním vlastního kapitálu. Podnik se tak stává více finančně samostatným. Nejvyšší hodnota tohoto ukazatele byla zjištěna v roce 2009, kdy dosahovala 55,40%.

Ukazatel úrokové krytí je ve všech sledovaných letech vyšší než 1, a proto je tento ukazatel hodnocen jako bezproblémový stejně jako ukazatel úrokového zatížení. Ten, by totiž neměl překročit hranici 100%, což je také ve všech letech dodrženo.

Podle výsledků vypočtených pomocí ukazatelů zadluženosti se společnost na první pohled jeví jako značně zadlužená. Z výsledků analýzy také lze vidět, že nejvíce byla společnost zadlužena v prvním sledovaném roce. Důvodem je jistě skutečnost, že společnost POPP s. r. o. využívá cizí kapitál a to v různých formách. V prvních třech letech společnost využívala jen dlouhodobé bankovní úvěry. V roce 2008, však již kombinovala dlouhodobé bankovní úvěry s krátkodobými a v roce 2009 využívala jen krátkodobé. Z toho plyne, že společnost v roce 2008 začíná upouštět od financování z dlouhodobých zdrojů a přechází na krátkodobé. Tady lze polemizovat, do jaké míry je toto financování z krátkodobých zdrojů pro společnost výhodné. Krátkodobé financování je sice levnější, ale také do jisté míry značně rizikové, neboť se společnost může dostat do situace, kdy nebude mít finanční prostředky k dispozici. Proto by bylo lepší, kdyby společnost, alespoň v menší míře využívala dlouhodobé cizí zdroje, které by jí zajistili finanční stabilitu.

Pokud se podíváme na analýzu zadluženosti z úhlu cizích zdrojů a vlastního kapitálu, lze upozorovat, že cizí zdroje měly v prvních třech letech převahu nad vlastními. Společnost využívala v této době především konzervativní způsob financování, čili dlouhodobé zdroje používala k financování krátkodobých aktiv. Tento způsob financování je sice méně rizikový, ale zato o něco dražší. V letech 2008 a 2009 naopak získaly převahu vlastní zdroje nad cizími, čímž bylo zachováno „zlaté pravidlo vyrovnávání rizika financování“, které říká, že cizí zdroje by neměly nikdy převyšovat vlastní zdroje a v nejhorším případě by se měly rovnat. Zároveň však platí, že by společnost POPP s. r. o. i nadále měla využívat v rámci svého podnikání cizí kapitál, neboť je levnější než vlastní.

4.1.4 Ukazatele aktivity

Jako první byla provedena analýza doby obratu zásob. Tento ukazatel má v jednotlivých letech dosti kolísavý charakter, což může být způsobeno rozdílnými přírůstky tržeb a zásob v jednotlivých letech. Hodnota tohoto ukazatele postupně klesala v letech 2005 až 2007, což bylo považováno za příznivý vývoj, neboť je vždy preferována, co nejkratší doba tohoto ukazatele. V roce 2007 a 2009 ukazatel doby obratu zásob dosahuje velice příznivých hodnot, neboť se podnik dostal pod 30 dnů. Naopak v letech 2005, 2006 a 2008 podnik dosahuje průměrných hodnot, které se vyskytují u většiny společností v ČR. V těchto letech rozhodně nehrozí podniku riziko vyplývající z nedostatku zásob, ale na druhou stranu se v zásobách váže více kapitálu, což v konečném důsledku snižuje výnosnost podniku.

Ukazatel doby obratu pohledávek informuje podnik o délce doby, po kterou musí podnik čekat, než obdrží platby od svých odběratelů. Hodnoty ukazatele udávají tedy dobu, po kterou podnik poskytuje obchodní úvěr. Za doporučenou hranici splatnosti pohledávek lze považovat dobu kratší než 30 dnů. Toto doporučení podnik splňuje v posledních třech letech. V roce 2005 a 2006 jsou hodnoty tohoto ukazatele nad 30 dnů, což může vyvolat potřebu úvěrů a tím vyšší náklady.

Doba obratu krátkodobých závazků vypovídá o platební morálce podniku neboli o tom, jak dlouho je schopen zaplatit svým věřitelům. V letech 2005 – 2008 se průměrná doba splácení pohybovala okolo 113 dnů, což je poměrně dlouhá doba na úhradu faktur. Podnik se polepšil až v roce 2009, kdy hodnota klesla na úroveň 44 dnů. Důvodem takového poklesu je snížení krátkodobých závazků oproti roku 2008 o více jak polovinu.

Hodnoty ukazatele doby obratu aktiv by měly být ve sledovaném období, co nejnižší, avšak lze konstatovat, že tomu tak není a hodnoty nelze považovat ani v jednom roce za optimální, i když v roce 2005 až 2007 lze pozorovat klesající tendenci. Tyto vysoké hodnoty ukazatele doby obratu jsou patrně způsobeny postupným pořizováním dlouhodobého majetku.

Optimální hodnota ukazatele obratu aktiv by měla být vyšší než 1. Toto pravidlo podnik splňuje ve všech sledovaných letech. Kdyby hodnoty tohoto ukazatele klesly pod hranici 1, signalizovalo by to nízké využití výrobních kapacit a nutnost omezení investic. Nejvyšší hodnota ukazatele obratu aktiv byla zaznamenána v roce 2009, kdy byl počet obrátů 1,89 krát za rok.

U ukazatele obratu zásob v jednotlivých letech se objevují značné rozdíly v hodnotách. Navíc v letech 2005, 2006 a 2008 jsou hodnoty tohoto ukazatele podprůměrné, což napovídá o tom, že podnik nevyužíval zásoby příliš efektivně. Nejlepších hodnot

dosahoval podnik v letech 2007 a 2009, kdy se průměrná hodnota obratu zásob pohybovala okolo hodnoty 19 krát.

Z výše uvedeného vyplývá, že ve všech letech bylo dodrženo pravidlo solventnosti, které říká, že doba obratu krátkodobých závazků by měla být delší než doba obratu pohledávek. Podnik uhradí své závazky v průměru za 97 dní a pohledávky podniku jsou uhrazeny v průměru za 31 dnů. Z analýzy ukazatelů aktivity rovněž vyplynulo, že by bylo vhodné, kdyby se podnik zaměřil na zrychlení obratu zásob. Toto zrychlení by umožnilo podniku snížit materiálové a finanční zdroje vázané v podniku, které by mohly být využity jiným způsobem, což by vedlo i ke zvýšení rentability. Dále byla provedena analýza doby obratu zásob a aktiv na základě, které bylo zjištěno, že zásoby jsou vázány v podniku za všechny sledované roky v průměru 47 dní a aktiva 238 dní. Toto zjištění může být považováno za negativní jev. V této souvislosti se, však musí brát v úvahu optimální výše zásob, která je nutná pro zachování plynulosti výroby. Se zohledněním této souvislosti lze říci, že doba obratu zásob odpovídá průměru u většiny společností. Pokud jde o vázanost kapitálu v celkových aktivech je zřejmé, že podnik nejvíce kapitálu váže v dlouhodobém majetku. Toto zjištění souvisí s předmětem podnikání společnosti a výstavbou nových výrobních hal.

4.2 Shrnutí výsledků stavových ukazatelů

4.2.1 Horizontální analýza rozvahy

V této kapitole budou nejdříve rozebrány výsledky horizontální analýzy aktiv. Stálá aktiva, která společnost vlastní, se skládají z dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku. Dlouhodobý finanční majetek společnost nevlastní ani se ho nechystá pořídit.

Jak již bylo řečeno v kapitole 3, celková aktiva společnosti rostly v roce 2007 a 2008. V roce 2009 však klesly téměř o 20 % a to z důvodu snížení oběžných aktiv. Dlouhodobý majetek měl tendenci růst v roce 2008 a to především v roce 2009, kdy stoupl o 26,38%. Na tomto nárůstu se podílel jak dlouhodobý hmotný, tak nehmotný majetek. Nevýrazný pokles byl zaznamenán v roce 2007, kdy dlouhodobý majetek klesl téměř o 4% a to z důvodu opotřebení.

U dlouhodobého nehmotného majetku byl zaznamenán v celku pozitivní vývoj. V roce 2009, dokonce stoupl o 111,76%, což představuje nárůst o 57 000 Kč. Tento nárůst byl způsoben především pořízením nového softwaru. Dlouhodobý hmotný majetek v prvním sledovaném roce klesl o 425 000 Kč. Tento pokles byl zapříčiněn negativním vývojem

u položky stavby. Tato položka, totiž klesla v roce 2007 o 360 000 Kč. Svůj podíl však sehrála také položka samostatného movitého majetku, která rovněž klesla o 191 000 Kč. Jediný nárůst v tomto roce byl zaznamenán u položky nedokončeného majetku a to o 126 000 Kč, který celý pokles zpomalil. Rok 2008 a 2009 byl naopak shledán pro dlouhodobý hmotný majetek jako bezproblémový.

Pokud bychom chtěli rozebrat podrobněji jednotlivé položky dlouhodobého hmotného majetku, tak bychom zjistili následující skutečnosti. Pozemky se v letech 2007 a 2008 nepodílely vůbec na dlouhodobém hmotném majetku. V posledním sledovaném roce klesly skoro o 26%. Stavby měly po celou dobu sledovaného období negativní vývoj, který se meziročně zvyšoval přibližně o 5%. Samostatný hmotný majetek měl převážně pozitivní vývoj ve sledovaném období, stejně jako nedokončený majetek.

Oběžná aktiva měla v letech 2007 a 2008 kladný vývoj, naopak v posledním roce byl zaznamenán výrazný pokles o 56,79%. Za tento pokles může především snížení zásob, ale také snížení krátkodobých pohledávek a krátkodobého finančního majetku. Zásoby měly kolísavý charakter v průběhu sledovaných let. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2007, kdy stouply téměř o 35%, patrně z důvodu pořízení. Největší pokles byl zaznamenán o dva roky později, kdy klesly 76,73% oproti předcházejícímu roku. Tento pokles byl dán především tím, že společnost dávala přednost pořizování dlouhodobého majetku před oběžným. Krátkodobý finanční majetek je v roce 2007 kladný. V letech 2008 a 2009 je, však již záporný, neboť dochází k jeho snižování.

Celková pasiva se pohybovaly v kladných hodnotách v letech 2007 a 2008. V roce 2009 výrazně klesly o 19,64%. Za tento pokles může především snížení krátkodobých závazků, které klesly téměř o 64% oproti předcházejícímu roku. Vlastní kapitál měl tendenci růst v jednotlivých letech. K menšímu poklesu na 869 000 Kč došlo roku 2008, kdy se snížil výsledek hospodaření běžného účetního období skoro o 60%.

U cizích zdrojů společnosti docházelo do roku 2008 k jejich růstu, především díky nárůstu krátkodobých závazků. Společnost využívá k financování svých potřeb především bankovní úvěry dlouhodobé, ale i krátkodobé. U dlouhodobých úvěrů byl zjištěn klesající trend, což znamená, že společnost pozvolna upouští od financování svých aktiv dlouhodobými prostředky. Největší pokles byl zaznamenán v roce 2008, kdy dlouhodobé bankovní úvěry klesly o 2 760 000 Kč. Naopak byl zaznamenán pozvolný nárůst u krátkodobých bankovních úvěrů od roku 2007.

4.2.2 Vertikální analýza rozvahy

Při vertikální analýze rozvahy bylo zjištěno, že aktiva jsou tvořena z velké části dlouhodobým majetkem, hlavně hmotným. Ten se podílí na celkových aktivech průměrně 56%. Na položce dlouhodobého hmotného majetku se nejvíce v průměru podílí položka stavby (44%), nejméně položky samostatný movitý majetek (9%), nedokončený majetek (2%) a pozemky (1%). Naproti tomu dlouhodobý nehmotný majetek se podílí na celkových aktivech opravdu jen minimálně, což je zhruba v průměru 0,23%.

Oběžná aktiva se podílí na celkových aktivech v průběhu let 43%. Nejvýrazněji se podílí na oběžných aktivech zásoby (19%), dále potom krátkodobé pohledávky (13%) a v poslední řadě krátkodobý finanční majetek (11%).

Pasiva společnosti v průběhu let jsou z velké části tvořena cizími zdroji v průměru až 68%. V letech 2005 – 2008 cizí zdroje dokonce převyšovaly vlastní kapitál, což není příliš ideální situace. Společnost v této době dávala přednost cizímu kapitálu před vlastním, i když výrazný podíl mají na cizích zdrojích krátkodobé závazky a to okolo 41%. Dlouhodobé bankovní úvěry se podílely na celkových pasivech v průměru 20%, zato krátkodobé jen 6%. Z položek vlastního kapitálu se podílí na celkových pasivech nejvíce výsledek hospodaření minulých let a po něm výsledek hospodaření účetního období. Oproti tomu časové rozlišení se na pasivech podílí opravdu jen zanedbatelně.

Majetková struktura vypovídá o tom, do čeho společnost investovala svůj kapitál. V tomto případě je jasné, že společnost POPP s. r. o. dávala přednost investování do dlouhodobých aktiv. Tato strategie je pochopitelná, neboť dlouhodobá aktiva dosahují vyšší výnosnosti než oběžná. Pro vlastníky společnosti je to jistě dobrá zpráva. Nicméně důležitá jsou také oběžná aktiva, která by měla být alespoň v takovém množství, aby byla zachována likvidita společnosti v doporučeném rozmezí. Tuto strategii by ocenili naopak věřitelé, neboť by měli se zajištěním likvidity větší jistotu, že podnik je platebně schopný dostát svým závazkům. Správný poměr mezi stálými a oběžnými aktivy je někdy těžké určit, jelikož každá firma je jiná a preferuje jinou politiku. Tento poměr je často předurčen předmětem podnikání, ale také nezbytností zajistit likviditu.

4.2.3 Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát

Na základě provedené horizontální analýzy bylo zjištěno, že tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v letech 2007 a 2009 rostly. Jen v roce 2008 došlo k poklesu tržeb téměř o 21%. Výkonová spotřeba rostla spolu s tržbami za prodej vlastních výrobků v roce 2007, ale od roku 2008 měla klesající tendenci. V roce 2009 dokonce klesla výkonová spotřeba o 23,43% při růstu tržeb. To lze považovat za pozitivní jev. Osobní náklady po celé sledované období zůstaly v kladných hodnotách, přičemž největší nárůst byl zaznamenán v roce 2007 a to o 1 683 000 Kč. Nutno podotknout, že většinu součtové položky osobní náklady tvoří mzdové náklady (asi 74%). Provozní výsledek hospodaření měl rostoucí charakter v letech 2007 a 2009. V roce 2008 došlo k jeho značnému poklesu téměř o 101%. Tento pokles měl samozřejmě vliv i na finanční výsledek hospodaření a dále pak na výsledek hospodaření běžného účetního období. Pokles provozního výsledku hospodaření byl spjat s již zmiňovaným poklesem tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb, který v tomto roce podstatně ovlivnil celý hospodářský výsledek. Naopak největší nárůst u provozního výsledku hospodaření byl zaznamenán v roce 2007, kdy vzrostl oproti roku 2006 téměř o 245%. Tento nárůst byl opět spjat s poklesem tržeb za vlastní výrobky a služby, ale i s poklesem ostatních provozních výnosů v roce 2006 oproti roku 2007. V souvislosti s rokem 2007 byl rovněž u výsledku hospodaření za běžné účetní období zaznamenán nárůst téměř o 1 494%. Tento velký nárůst byl způsoben tím, že v roce 2006 byl výsledek hospodaření za účetní období podstatně nízký a to pouhých 135 000 Kč, naproti tomu v roce 2007 dosahoval přes 2 milióny Kč.

4.2.4 Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát

Jako základna pro výpočet vertikální analýzy byly zvoleny výkony společnosti. Na základě vertikální analýzy bylo zjištěno, že nejvíce se na celkových výkonech společnosti podílí tržby za prodej vlastních výrobků a služeb. Ve čtyřech sledovaných letech dokonce až 100%. Druhý největší podíl na celkových výkonech má položka výkonová spotřeba, která se v průměru na výkonech podílí 80%. Zanedbatelně se na celkových výkonech podílí položky: odpisy DNM a DHM, náklady na zboží nebo ostatní výnosy a náklady. Podíl hospodářského výsledku na výkonech se pohybuje v průměru okolo 8% za všechny sledované roky.

Z analýzy výkazu zisků a ztrát lze zpozorovat značné výkyvy výsledku hospodaření za účetní období mezi jednotlivými roky. První výrazný pokles nastal v roce 2006, kdy hospodářský výsledek za účetní období dosáhl jen 135 000 Kč. Druhý pokles na 869 000 Kč nastal v roce 2008, i když už nebyl tak razantní jako v roce 2006, nicméně ve srovnání s ostatními výsledky hospodaření za účetní období je pořád ještě podprůměrný. Pokles výsledku hospodaření za rok 2006 byl již analyzován výše. Snížení výsledku hospodaření v roce 2008 bylo způsobeno především poklesem tržeb za prodej výrobků a služeb a naopak vzrůstem položek: výkonová spotřeba a osobní náklady. Na podnik v tomto roce patrně dopadla hospodářská krize, která zpomalila celosvětovou ekonomiku. Právě položka tržby za prodej vlastních výrobků a služeb se ukázala jako klíčová v dosahování stabilního výsledku hospodaření. Tato položka by měla dosahovat, co nejvyšších hodnot. Naproti tomu by se měla postupně snižovat hodnota u položky výkonová spotřeba, samozřejmě při zachování stejné kvality výrobků jako doposud. Jedině tímto způsobem podnik bude dosahovat stabilního výsledku hospodaření bez výkyvů a změn mezi jednotlivými roky.

4.3 Shrnutí výsledků soustav ukazatelů

4.3.1 Bankrotní modely

Další analýza, která byla provedena v rámci zhodnocení finanční situace, byla analýza bankrotních modelů. První model, který byl k tomuto účelu využit, byl Altmanův model. Na základě výsledků tohoto modelu nebylo možné jednoznačně určit, jak si společnost POPP s. r. o. vede, jelikož výsledky spadaly do šedé zóny, která je v rozmezí 1,5 – 2,9. S přihlédnutím k hodnotám v průběhu let, však bylo konstatováno, že podniku bankrot v blízké budoucnosti nehrozí, protože z-skóre bylo ve všech letech vyšší než riziková hranice 1,2.

Jako druhý byl použit v analýze bankrotních modelů Tafflerův model, který potvrdil předchozí domněnku, která vyvracela riziko bankrotu v dohledné době. Výsledné hodnoty Tafflerova modelu ve všech letech převyšovaly kritický nulový bod i doporučenou hodnotu 0,3.

Na základě interpretovaných výsledků lze potvrdit, že společnost POPP s. r. o. je prosperující a nehrozí ji riziko bankrotu v blízké budoucnosti, což je jistě pozitivní zpráva jak pro vlastníky, tak pro věřitele.

4.3.2 Du pontův rozklad ROE

Na základě Du pontova rozkladu ROE lze spolehlivě určit, jak podnik zhodnocuje vlastní kapitál. Pomocí rozkladu lze také snadno zjistit, který dílčí ukazatel, měl na něj během sledovaného období největší a který nejmenší vliv. Od roku 2005 až do roku 2008 měla největší vliv na rentabilitu vlastního kapitálu finanční páka. A to z důvodu vysoké zadluženosti podniku. Finanční páka v tomto vymezeném období má klesající tendenci, což souvisí již se zmiňovaným snižováním zadluženosti podniku. Po finanční páce má na ROE druhý největší vliv obrat celkových aktiv v celém sledovaném období. Nejmenší vliv na ROE má čisté ziskové rozpětí. Hodnota ukazatele obratu celkových aktiv v posledním sledovaném roce převýšila hodnotu ukazatele finanční páky. Důvodem je skutečnost, že vlastní zdroje získaly převahu nad cizími v podniku, což je zaručeně dobrá zpráva. Podnik zhodnotil vlastní kapitál nejvíce v letech 2005, 2007 a 2009. V letech 2006 a 2008 jsou hodnoty ROE docela nízké a to díky zmiňovanému poklesu provozního výsledku hospodaření, který měl následně vliv na čistý zisk. Společnost by měla mít zájem o co nejlepší výsledky ROE, a proto by se měla zaměřit na zlepšení některých dílčích ukazatelů. V případě analyzované společnosti by se mohly zvýšit hodnoty čistého ziskového rozpětí a hodnoty obratu celkových aktiv v budoucnu a to pomocí zajištění stabilního provozního výsledku hospodaření. Finanční páka by měla mít i v dalších letech stejný nebo klesající charakter jako v roce 2009.

5 Závěr

Aby podnik v dnešní době uspěl na trhu, potřebuje nutně rozvíjet své schopnosti, zdokonalovat své dovednosti, přidávat nové výkony a naučit se prodávat tam, kde konkurence neobstála. Podnik by měl znát své slabé i silné stránky, neboť jen tak může ovlivnit faktory vedoucí k jeho prosperitě. Stejně jako v jiných oblastech je třeba najít jádro problému a následně navrhnout účinné řešení. Takovým vhodným nástrojem v podnikání je finanční analýza, která umožňuje identifikovat problémy a nalézt příčiny úspěšnosti i neúspěšnosti podnikání.

Finanční analýza hodnotí finanční hospodaření podniku a je také pojímána jako metoda rozboru, ve které hrají klíčovou roli finanční částky a čas. Hlavní náplní finanční analýzy je práce s daty, které se dále třídí, poměřují mezi sebou, vyhodnocují nebo se srovnávají s doporučenými hodnotami. Na základě tohoto procesu dochází k souhrnnému shrnutí a hodnocení výsledků a jeli třeba, jsou navržena doporučení. Ovšem je pouze na vedení podniku do jaké míry bude výsledky finanční analýzy brát v potaz. Na tomto rozhodnutí někdy závisí budoucí vývoj společnosti.

Cílem bakalářské práce bylo provedení finanční analýzy společnosti POPP s. r. o. v letech 2005 – 2009. Na základě provedené finanční analýzy byly vypočítány hodnoty ukazatelů v jednotlivých letech, které byly následně porovnány s doporučenými hodnotami a okomentovány.

Z finanční analýzy společnosti POPP s. r. o. vyplynulo, že nejlépe si podnik vedl v letech 2005, 2007 a 2009. Roky 2006 a 2008 byly shledány jako slabší. Podle výkazu zisků a ztrát v těchto letech převážně klesaly tržby za prodej výrobků a služeb a rostly náklady na spotřebu. Svoji roli v tom za jisté sehrála i celosvětová hospodářská krize. Z analýzy poměrových ukazatelů rovněž vyplynulo, že společnost měla problémy v některých letech s likviditou, rentabilitou, zadlužeností i aktivitou. Na konci zkoumaného období se však téměř všechny ukazatele dostaly do doporučené normy. Z toho plyne, že společnosti POPP s. r. o. se v budoucnu vyplatí i nadále podnikat.

Samotná analýza finanční situace nezajistí podniku prosperitu, rozvoj nebo zachování výrobního programu. Ale může mu pomoci najít a předvídat příčiny neúspěchu. Hlavním cílem společnosti kromě vykazování zisku, by mělo být také zajištění, udržení a posilování pozice na trhu. Proto by bylo vhodné, aby finanční analýza podniku byla doplněna také o analýzu vnějšího prostředí.

Seznam použité literatury

a) Knihy

[1] DLUHOŠOVÁ, D. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-86119-58-0.

[2] GRÜNWARD, R.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 2.vyd. Praha: VŠE, 2004. 182 s. ISBN 80-245-0684-X.

[3] KISLINGEROVÁ E.; HNILICA J. *Finanční analýza krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 160 s. ISBN 978-80-7179-713-5.

[4] KNÁPKOVÁ, A.; PAVELKOVÁ D. *Finanční analýza*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3349-4.

[5] RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

[6] SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

b) Elektronické zdroje

HÁLEK, V. *Krizový management – vertikální a horizontální analýza* [online]. 2011, [cit. 2011-03-24]. Dostupný z WWW: <http://halek.info/dokumenty/km_c3_02.pdf>.

Ekonomické poradenství – Finanční analýzy a rozborů [online]. 2011, [cit. 2011-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.ekonomservis.cz/index.php/ekonomicke-poradenstvi/financni-poradenstvi>>.

POPP s. r. o. [online]. 2011, [cit. 2011-03-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.bazenypopp.cz/>>.

Obchodní rejstřík a sbírka listin – Ministerstvo spravedlnosti ČR [online]. 2011, [cit. 2011-03-18]. Dostupný z WWW:

<<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.@typ=sbirka&sysinf.@strana=documentList&vypisListin.@cEkSub=293467&sysinf.klic=e020299162cd68452d02c9760a9dbe8f&sysinf.spis.@oddil=C&sysinf.spis.@vlozka=27268&sysinf.spis.@soud=Krajsk%FDm%20soudem%20v%20Brn%EC&sysinf.platnost=08.04.2011>>.

SYROVÁTKOVÁ, J. *Finanční analýza – ukazatele mající vztah k rozvaze* [online]. 2011, [cit. 2011-03-25]. Dostupný z WWW:

<<http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:GKIPO8tYjsJ:https://ilex.kin.tul.cz/~jaroslava.syrovatkova/multiedu/ERP/Financni%2520analyza.doc+Tento+ukazatel+vyjad%C5%99uje+okam>>.

Seznam zkratek

ROE – ukazatel rentability vlastního kapitálu

ROA – ukazatel rentability aktiv

ROI – ukazatel rentability vloženého kapitálu

ROS – ukazatel rentability tržeb

ROCE – ukazatel rentability dlouhodobých zdrojů

PMOS – ukazatel ziskové marže

EAT – čistý zisk

EBIT – zisk před úroky a zdaněním

EBT – zisk před zdaněním

VK – vlastní kapitál

T – tržby

A – aktiva

OA – oběžná aktiva

CZ – cizí zdroje

RF – rezervní fond

VH – výsledek hospodaření

DNM – dlouhodobý nehmotný majetek

DHM – dlouhodobý hmotný majetek

Kr. – krátkodobý

Fin. - finanční

s. r. o. – společnost s ručením omezeným

ČNB – česká národní banka

BÚ – běžný účet

ČR – Česká republika

IČO – identifikační číslo organizace

Č. – číslo

Tab. – tabulka

Kč – koruna česká

Tis. – tisíc

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávnění užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. května 2011

.....
Markéta Čepičková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Anglická 8

796 04 PROSTĚJOV

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozvaha

Příloha č. 2: Horizontální analýza rozvahy - aktiv

Příloha č. 3: Horizontální analýza rozvaha – pasiv

Příloha č. 4: Vertikální analýza rozvahy – aktiv

Příloha č. 5: Vertikální analýza rozvahy – pasiv

Příloha č. 6: Výkaz zisků a ztrát

Příloha č. 7: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát – absolutní změna

Příloha č. 8: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát – relativní změna

Příloha č. 9: Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát